

Noorte Palvenädala Loengud

Rätiku Isand

ADVENTISTIDE KOGUDUSTE EESTI LIIDU
NOORTEOSAKOND
2008

Originaali tiitel:
2008 Week of Prayer: Lord of the Towel
Youth Ministry Accent

Tõlkinud: Kärt Vahtramäe, Ellen Suits, Evelin Nõmmik, Heleri Roosmäe,
Jaanus-Janari Kogerman, Annemai Noorkõiv, Mervi Kalmus

Toimetanud: Ivo Käsk, Mervi Kalmus

Kujundanud: Indrek Ploompuu

Trükikoda: OÜ Vali Press

AKEL, 2008

Endiselt reaalsus

Maria Dunchie

Enamik meist teab Jeesust. Me teame Tema sünnipaika; Tema imetegusid; oskame rääkida Tema elulugu; aga kas me võime nimetada Teda isiklikuks lähedaseks sõbraks?

Need Noorte Palvenädalaloengud on täis lugusid Jeesusest, rätiku Issandast, tõmmates igaühte meist lähemale ja isiklikumale suhtele Jeesusega. Jumal ei pannud neid lugusid Piiblisse selleks, et meil oleks huvitav lugu lugeda, vaid et need avaksid meile Jeesuse iseloomu.

Jumala loomuses on teha alati seda, mis on meile parim, just sellepärast näeme oma palvenädala esimeses loengus Jeesust saamas inimeseks, aust ausse. Pühapäeval loeme, kuidas Ta muutis vee veiniks. Esmaspäeval õpime suhetealastest väljakutsetest ja et vaimulikult kasvame vaid siis, kui paneme kõrvale oma isikliku uhkuse, ideaalid ning oleme Jumalaga tõelises suhtes, näiteks nagu aidades abivajajaid ja juhatades teisi Jeesuse juurde.

Teisipäeval annab Joanna Poddar meile ülevaate tõelistest suhetest, seda šokeeriva, mittekonventsionaalse ja isegi häbitokitava kohtumise loo kaudu samaaria naise, kes tuli kaevule vett võtma. Kolmapäevases loengus tuletab Becky De Oliveira meile meelde, et oleme kõik erinevad ja

on OK olla erinev, niikaua kui aktsepteerime neid erinevusi. Selles loengus näeme Jeesust välja ajamas deemoneid ja kultuurilisi traditsioone.

Neljapäeval tuletab Trevor Young meile meelde, et Jeesus suhtub kõigisse ühtmood, Temaga koos ei ole mingeid staatusi, Jeesus ei vaata isikute peale, Ta tervendab kõiki.

Kui Jeesus tuli, lõi Ta uue suhte meie ja Jumala vahel. Kristlastena oleme selle uue suhte üheks osapoolteks. Üks silmapaistvam sündmus Jeesuse maapealses elus oli jalgade pesemise teenistus. Paljud meist osalevad osasaamise talitusel, aga kas me mõistame selle tõelist tähendust? Beth Holford aitab reedeses loengus üle vaadata jalgade pesemise tõelise tähenduse. Skandaalne!

Kolgata on lõplik hind Jeesuse enda, rätiku Issanda pärast. Viimases loengus viib Gifford Rhamie meid tagasi sinna, kus Jeesus maksis lõpliku hinna meie eest.

Loodame, et see palvenädal ja nende loengute vaimulikud rõhuasetused viivad sind sinna, kus sa kunagi varem ei ole olnud, tõstatavad sinus rohkem küsimusi, kui sul on vastuseid, ning on elumuutva kogemuse alguseks, ka neile, kes sinu kokkutulekutel osalevad. Jumal õnnistagu sind!

Autoritest

Gifford Rhamie on Newboldi Kolledži teoloogiaosakonna õppejõud Inglismaal. Erilist huvi pakub talle uurida Apostlite tegude raamatut ja üldse kristluse sünniga seonduvat. Teda huvitavad eriliselt noored inimesed ning nende areng, olgu siis üldises heaolus, muusikas, hariduses või vaimulikult. Ta on abielus Jasmine'iga ja neil on kaks last, Serena ja Jonathan.

Trevor Young on üks kristlane, kes on päästetud Jumala armu läbi ja kes võitleb head usuvõitlust. Ta on abielus ja ühe lapse isa. Trevor on innukas noortetöö toetaja ning üks Londoni Adventistide Jalgpalliliiga asutajaid. Ta osaleb muuhulgas vanglatöös ning on kirglik kirja- ja luulemees. Hetkel kirjutab raamatut eluraskuste ületamisest pealkirjaga „Mägede vallutajad.”

Victor Hulbert töötab Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse Briti Uniooni kommunikatsiooniosakonna juhina. Tal on 25-aastane kogudusetöö ja kristliku meediatöö kogemus. Tema kokkupuude noortega hõlmab nende vedamist laagritesse ja matkadele. Tema arusaamine tänasest noortekultuurist tuleb ta kolme lapse kaudu, kes on kõik oma kohalikes kogudustes aktiivsed ning kelle muusika mängib umbes normaalsel tasemel siis, kui oled sellest umbes kaks tuba vahet. Ta on abielus Luisaga, kelle loovad anded on mõjutanud paljusid lapsi ning kes on hoidnud kõik need kogudusetöö aastad Victorit ennast mõistuse juures.

Beth Holford on sotsiaal- ja poliitikateaduste bakalaureuseastme üliõpilane Cambridge'i Ülikoolis. Muuhulgas meeldib talle laulda, lugeda, sõpradele kokata, kirjutada ja tegeleda fotograafiaga.

Becky De Oliveira on pärit Seattle'ist, elanud 12 aastat Ühendkuningriikides ning nüüd edela-Michiganis. Ta on omandanud loova kirjatöö magistrakraadi Lancaster'i Ülikoolist Inglismaal ning töötab nüüd autori, toimetaja ja graafikadisainerina.

Joanna Poddar on keskkooli reaalinete õpetaja. Talle meeldib raamatuid lugeda, Gary Larson'i karikatuurid ning see, et tal on õigus. Ta on ka suur palvefänn ning arvab, et me peaksime tegema seda enam.

Peale majandusteaduste kraadi omandamist Londoni Ülikoolis, töötab **Graham Pilmoor** hetkel Sudaani ADRA's projektijuhina. Graham usub, et ausus tähendab enam, kui see, mis silmaga näha on, ning tervitab südamest tulevat dialoogi kõigi inimestega.

Remona St John on kaasatud noortetöösse nii oma ameti poolest, töötades noorte seaduserikkujatega, kui ka oma vabatahtliku panuse kaudu. Ta on panustanud noortetöösse mitmeid aastaid, kirjutades näidendeid ning vedades muid noorte loovusprojekte. Remona't huvitavad kõik loovad kunstid ning ta on regulaarne kirjutaja Lõuna-Inglise liidu noorteajakirjas HUB.

Japhet De Oliveira, 2008. aasta palvenädala koordinaator haaras kirjutajate ringi grupi noori kirjutajaid Trans-Euroopa Divisjonist. Ta on Põhja Ameerika Divisjoni Noorte Evangelisatsiooni Keskuse abijuht ja Andrews'i ülikooli noortetöö magistriprogrammi direktori kohusetäitja.

1

ESIMENE HINGAMISPÄEV

Au Auhiilgusele!

Jeesus sai inimeseks

Victor Hulbert

Luuka 1:26-38; 2:1-20

Mõned puhkusessperioodid torkavad teiste hulgas erilisel silma. Nii ka see aasta, kui meie pere Põhja-Portugali reisis. Üürisime luksusvilla, mis oli vanast vesiveskist ümber ehitatud. Oma ujumisbasseini, väligrilli ja suurte antiikmööblit täis tubadega oli see lahe koht, kuhu iga päev tagasi tulla – pärast rahvusparkide, iidsete linnade, ajalooliste losside ja kirikute uurimist ning, mis teismeliste puhul oluline, enamiku kohalike restoranide külastamist, kajakkidega jõge pidi alla sõitmist, järvedes suplemist ja mägedes matkamist.

Üks retkedest, mida kõige enam nautisime, oli Hispaania põhjapiiril asuva Gerèsi rahvuspargi külastamine. See on kaunis piirkond ning täiuslik maastikuautode jaoks. Meil polnud küll maastikuautot, aga see-eest oli tuttuus väikebuss ning nii sõitsime mu kahe poja õhutusel rada, millel ükski kaubik polnud varem sõitnud. Me jõudsim eegi ühe lagununud silla juurde, kus mu naine nõudis, et teda enne silla

ületamist autost välja lastaks.

Üsna kõrgel mägedes, vaid paar kilomeetrit enne seda, kui rada täiesti sõidetamatuks muutus, peatusime, et imetleda kitsekarja, mida valvas tee ääres kaks karjast. Kuumas Portugali päikesepaistes tundus see nii muretu amet – istuda kivil ja vaadata, kuidas kitsed mäekülge pidi süüa mugivad. Pingevaba elu – palju aeglasem ja rahulikum kui see, millega enamik meist harjunud on.

Kui karjastega juttu ajasime, avastasime, et nende pealtnäha rahulikus elus on ka õudseid hetki. Õhtuti, kui enamik turiste on sammud tagasi restoranide poole seadnud, laskuvad hundid oma mäetipus asuvatest koobastest alla toitu otsima ning loodavad kindlasti menüüsse ka kitseliha lisada. Tegelikult oli kari hunte just paar päeva enne meie sinna jõudmist sama piirkonda rünnanud ja suutnud korralliku kõhutäie saada. Selle vestluse tulemusena tahtsid mu üliseikluslikud pojad mäetipus kohe

hunte jahtima asuda. Võin tänumeelselt öelda, et nende pingutusi ei saanud edu.

Ma usun, et suuremal osal meil on raske ette kujutada, mida karjaseelu endast kujutab. Tol päeval, kui me Gerèsis olime, oli kõik imekena – päike paistis, taevas oli sinine ja õrn tuuleõhk paitas. Ometi elasid karjased algelistes mäeküljel asuvates onnikestest ning olen veendunud, et vihmas või lumes pole nende elu sugugi nii väga idülliline, nagu see toona tundus.

Kui ma neid seal seismas vaatasin, tuli mulle mõte, et nende elu ei erine nähtavasti palju piibliaja karjaste elust. Vaheta hundid lõvide või karude vastu välja ja saad loo noorest Taavetist, kes Petlemma linna lähedal kungastel oma karja eest hoolitses.

Mäletad, mida ta kuningas Saulile ütles? “Olen karjane ja hoolitsesin oma isa lammaste eest. Kui lõvi või karu tuli ja karjast talle võttis, läksin ma sellele järele, murdsin ta maha ja päästsin talle. Kui kiskja mulle vastu hakkas, haarasin ta kõrist, käänasin kaela kahekorra ja tapsin ta. Lõvi või karu, vahet polnud – ma tapsin selle. Ja ma teen sama selle vilistist narakaga, kes Elava Jumala vägesid hirmutab.”¹

Sul on ehk meeles, et see oli seesama karjasepoiss, Jesse poegadest noorim, kelle Jumal kuningaks valis. Noorim ja lihtsaim valiti välja suurteks tegudeks.

See on üks neist asjadest, mis mind Piibli juures ikka ja jälle üllatab – lihtne teenijatüdruk aitab Naamanil pidalitõvest terveneda; närviline Gideon-nimeline talumees juhib 300 meest võidule ning noor heebrea

poiss, kes on küll võõral maal vangis, seisab ikka õiguse eest ning saab seeläbi üheks Paabülioni juhtidest ja prohvetiks, kes maailma ajalugu ette kuulutab.

Sarnane asi juhtus ka Petlemma lähistel künkal. Jumala auhiilgust ja eesmärki ei ilmutatud Jeruusalemma Ülikooli õpetatud professoritele, vaid karjastele, kes lõkke ümber istusid ja oma karja valvasid. Petlemmas oli karjaste jaoks tavaline välja karja juurde laagrisse jääda ja neil silma peal hoida. Lõkkeõhtud on minu jaoks alati erilised. Ma lihtsalt armastan neid. Noortekogunemistel ja suvelaagrites tundub alati, et lõke tekitab erilise meeoleolu, kui selle ümber istume: vaatame punases söes helkivaid ja virelevaid kujundeid, küpsetame toki otsas leiba või grillime vahukomme. Lõkketule ümber lõögastumine on tore aeg ja hea koht sügavamateks vestlusteks.

Karjastel jagus aega vestlemiseks ja ühistest huvidest rääkimiseks. Ellen White kirjutab: “Väljadel, kus Taavet oli poisikesena karja hoidnud, olid karjased veel nüüdki öösiti öitsil. Vaiksete tundide jooksul rääkisid nad isekeskis töötatud Lunastajast ja palvetasid kuninga tuleku pärast Taaveti troonile.”² Neil polnud õrna aimugi, et nende palved pidid kohe vastuse saama. See, mis järgnevalt juhtus, oli nende elu suurim šokk.

“Järsku seisis Jumala ingel nende keskel ja Jumala auhiilgus säras nende ümber. Nad kartsid kohutavalt.”³

Tegu polnud pelgalt lõkketule lahvatusega. See kirjeldus tuletab meelde üht teist pilti Vanast Testamendist – pilti Moosesest, kes

seisab Pühal Maal põleva põõsa ees, hirmunud, kuid määratud tegema Jumala tahet. See meenutab meile hirmu, mida iisraellased tundsid veidi hiljem, kui nad Siinai mäe jalamile kogunesid ning mägi värises ja Jumala hääl kõuekõminal nendeni jõudis; meenutab Joosuat Jeeriko müüride taga ning Gideoni surutõrre põrandal. Sellised kohtumised võivad verest välja lüüa. Jumala kohalolek – Tema auhiilgus – oli seal, auhiilgus, mis hirmutas iisraellasi Siinai jalamil nii väga, et nad palusid, et see ära läheks ning et vaid Mooses räägiks Jumalaga ja annaks neile siis saadud sõnumi edasi.

Nüüd tagasi karjaste juurde väljal. See öö polnud õige aeg hirmu tundmiseks, vaid hoopis Headeks Uudisteks ja rõõmustamiseks. Inglise saadik (ja ma olen kindel, et karjastel oli hea meel, et neid alguses ainult üks oli) ütles julgustavad sõnad: “Ärge kartke. Ma olen siin, et teatada suurest ja rõõmsast sündmusest, mis on kõigile mõeldud, üle kogu maailma: Taaveti linnas on just sündinud Päästja, kes on Messias ja Isand.”

Järsku olid taevad täis eredat valgust, mis karjaseid ärevusse ajab. Nad ei teadnud, mis kogu selle suure vaatemängu põhjuseks on. Alul ei eristanud nad tohutuid inglitehulki, kes taevasse kokku olid kogunenud. Taevaste külaliste eredus ja auhiilgus valgustasid kogu välja. Kui karjased Jumala auhiilguse ees värisesid, lohutas taevaste vägede juht karjaseid sellega, et ilmutas end ja ütles: “Ärge kartke! Ma toon teile häid sõnumeid, mis toovad rõõmu kõikidele inimestele. Täna on teile sündinud Taaveti

linnas Päästja, kes on Issand Kristus. See on teile tunnustäheks: te leiate lapse riidesse mähitud ja söimes lamamas.” Äkitselt ilmus inglisa koos suur taevaste vägede hulk, kes ülistasid Jumalat ja ütlesid: “Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu inimestele, kellest tal on hea meel!” (Luuka 2:10-14).

Kui hirm kadus, asendas rõõm hämmingu ja hirmu. Esmalt ei suutnud nad taluda selle auhiilguse kiirgust, mis taevase saadikuga kaasnes. Vaid üks ingel ilmus valvel olnud karjaste juurde, et nende hirme hajutada ja oma missiooni selgitada. Kui ingli valgus neid ümbritses, said nad tunda auhiilgust ning kogusid jõudu, et pidada vastu suurema valguses ja auhiilguses, mis suurte taevahulkadega kaasas käib.

Karjased suutsid vaevu oma kõrvu uskuda. Nad teadsid ettekuulutusi nagu Miika 5:1: *“Aga sina, Petlemm Efrata, olgugi väike Juuda suguvõsade hulgas, sinust tuleb mulle see, kellest saab valitseja Iisraeli üle ning kes põlvneb ammusest, iidsetest aegadest.”*

Nad teadsid ettekuulutust... aga et see just nüüdsama täide läheb! Et sellest neile teatatakse! See oli lihtsalt hämmastav!

Kuid see oli alles algus. Neile anti lisaks Heale Sõnumile veel juhised, kuidas saada esimesteks tunnistajateks Jumala inimesekssaamisele. “Otsige seda: teki sisse mähitud last, kes söimes lamab.”

Siis ei suutnud inglid end enam tagasi hoida. Karjased olid jahmunud, kuid inglid olid täpselt sama hämmastunud, võib-olla isegi veel rohkem hämmastunud, kuna

nad olid juba nii palju aastaid jälginud, kuidas Jumala plaan inimkonna päästmiseks tasapisi töotusest reaalsuseks sai. Nähes Jeesust, keda nad ülistavad ja kummardavad, muutumas väikeseks rakuks emaüsas ning siis arenemas selleks imeliseks hetkeks, ei suutnud nad end enam vaos hoida, vaid hüüdsid: “Au Jumalale kõrges ja rahu maa peal inimestele, kellest tal on hea meel!”

Mõtles hetkeks nendele sõnadele. Neid on tõeliselt raske lõpuni mõista! “Au Jumalale kõrges ja rahu maa peal!” Mõtles veidi. Viimased 2000 aastat on olnud kõike muud kui rahulikud. Viimane kord, kui ma Petlemmas Sõime väljakul istusin, olid seal Iisraeli sõdurid traadist tōketega, valmis väljakut kohe tühjaks tegema, kui mingi rahutus ilmneb. Täna on seal suur turvamüür, mis eraldab Jeruusalemma ja Petlema. See on hoopis pingete piirkond, mitte rahupaik.

Ometi laulsid inglid mäeküljel: “Rahu maa peal!”

Rahu... kui vaid veidi aja pärast andis Herodes korraldused massimõrvaks, et üritada väikest Jeesust tappa. **Rahu...** kui Saatan kogu Jeesuse elu Teda taga kiusas. **Rahu...** kui Päästja saatuseks oli Kolgata ja rist.

Jesaja oli ennustanud, et Messias saab Rahu Vürst, aga kui karjased oleksid suutnud ajalugu ette näha, oleks neil olnud raske neid sõnu uskuda. Vaata seda lugu vägeva laulu lauljate vaatepunktist...

Kui nad alla vaatavad, näevad nad maad, mis on sõjas Jumala vastu. Nad näevad siin valitsevat õelust, kuid nad tunnevad Jumala

armastust ning seda, kui väga Ta langenud maailma tagasi oma perekonna hulka soovib tuua. Nii nad laulavadki: “Au Jumalale kõrges!” – sest Jumal võtab siinkohal ohjad enda kätte. Vägev Jumal, Rahu Vürst ründab vaenlast kõige ootamatul viisil.

Heebrea kirja autor selgitab seda just inglite vaatepunktist: “Aga me näeme Jeesust, kes oli tehtud pisut alamaks inglitest, nii et ta surma kannataks, nüüd pärjatuna kirkuse ja auga, kuna ta Jumala armu läbi iga inimese eest surma tunda sai. Sest talle, kelle päralt on kõik ja kellelt on kõik, oli kohane tuua nii palju poegi auhiilgusesse ning teha nende pääste Rajaja kannatuste kaudu täiuslikuks” (Hb 2:9).

See oli uskumatu tegu, et vägev universumi Jumal tegi end inglitest madalamaks. Ta sai inimeseks, elas, naeris ja kannatas koos meiega ning suri lõpuks iga inimese eest. *Message Bible* tõlgib Jeesuse nime selles salmis “Päästepioneeriks”. Ülistus, millest inglid laulavad, ei kuulu üksnes Jeesusele; inglid vaatavad kaugemale, töotusele, mis on antud meile kõigile, et Ta toob palju poegi auhiilgusesse”. See tähendab, et mind ka! See on imeline kingitus.

Filiplaste 2:6-8 ütleb: “Kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseene olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani.”

J. R. R. Tolkieni “Sõrmuste isanda” triloogia loo ilu ei näe me vägevates lahingutes, vaid noore kääbiku lihtsas võitluses kurja vastu. Võimatuna tunduvale ülesandele

vaatamata üritab ta Kesksmaale rahu tuua – mitte võitlemise läbi, vaid selle läbi, et viskab neetud vägeva sõrmuse tagasi “Turmalõhandikku”.

Jeesus heitis ennast selle maailma “Turmalõhandikku”, maandus seal, kus Saatan Teda kõige vähem ootas, ning võitles armastusega, mitte väe ja võimuga. Inglise võivad laulda “au Jumalale kõrgel”, sest see on ainus viis, kuidas Saatanat võita ning näidata kogu universumile, et Jumal on õiglane ja õige; ning tuua ebakõlade asemele rahu.

See esitab mulle väljakutse. Seda lõiku kommenteerides ütleb Ellen White: “Jeesus võttis enesele inimolemuse, et näidata inimesele puhast, isetut armastust, et õpetada meile, kuidas üksteist armastada.” Olen veendunud, et need karjased olid pärast inglite külastust ja Jeesusega kohtumist muutunud mehed. Olen sama veendunud, et minu elu muutub, kui mõistan seda imelist andi, mille Jumal mulle oma aus andis.

Taevas ja maa pole täna teineteisest kaugemal kui siis, kui karjased inglite laulu kuulasid. Inimkond on ikka veel samamoodi

taeva hoolitsuse all kui siis, kui tavalise ametiga tavalised inimesed keskpäeviti inglaid kohtasid ja taevaste saadikutega siinsamas maa peal juttu puhusid. Ka meile meie tavalisel eluteel võib taevas väga lähedal olla.

Viited

1. 1 Saamueli 17:34-36 (*MESSAGE* piiblitõlge)
2. “Ajastute igatsus”, lk 47.
3. Luuka 2:9 (*MESSAGE* piiblitõlge)
4. Luuka 2:10-11 (*MESSAGE* piiblitõlge)
5. “Prohvetikuulutuse vaim” 2, lk 18.
6. Luuka 2:12 (*MESSAGE* piiblitõlge)
7. Luuka 2:14 (*ANIV* piiblitõlge)
8. Jesaja 9:6
9. Heebrealaste 2:9-10 (*KJV* piiblitõlge)
10. Filiplaste 2:6-8 (*NIV* piiblitõlge)
11. 5BC 1126.1
12. “Ajastute igatsus”, lk 48

2

PÜHAPÄEV

Alati parim

Kaana pulmad

Remona St. John

Johannese 2:1-11

Suurem osa meist on pulmas käinud, mõned meist mitmes ja meil võib olla võimalus veel mitmesse minna. Mõned on ka pulmadest osa võtnud – lilleneiu, isamehe, pruutneitsi või isegi pruudi või peigmehena.

Pulmades on midagi tõeliselt kaunist – kahe inimese üheks saamise and –, õnnistustseremoonia ja loomulikult järgnevad pidustused. Kuid hoolimata kõigist pingutustest, plaanidest, ja kuludest (rahast), võivad pulmad kohutavalt viltu minna. Kahtlemata olete midagi sellist kogunud. Pulmad, kus limusiin läheb kirikust 60 kilomeetri kaugusel katki; kus perekonnad on sõjajalal ega unusta seda pulmaski; või kui laud on valmistatud 200 külalisele, aga 300 külalist istub lauas ootamas. Sama kindel kui see, et on pulmi, kus kõik läheb korda, on alati ka selliseid pulmi, kus asjad lähevad viltu.

Jeesus käis väikeses kohalikus pulmas, seepärast võime oletada, et suurem osa külalisi oli koos

kasvanud ja tundsid üksteist. Arvatavasti oli neil hinnalisi mälestusi pallimängudest lastena, kooli lõpupidudest õpilastena ja üksteise pulmadest noortena. Need külalised tundsid üksteist hästi. Nad võisid isekeskis mõelda: „Mida Claude ja Maria võivad teha, et trumbata üle Lucina ja Elroy pulma jääst ingliskulptuure?“ Seepärast oleks olnud selle pulma untsumine skandaalne; poleks olnud vaja mingit aega, et kogu linn oleks asjast kuulnud, sest kogu linn oli kohal ja oma silmaga vaatamas.

Külalised on veel täies hoos lõbutsemise, pidutsemise ja veini kulistamisega, kui äkki juhtub õnnetus ja vein saab otsa (Jh 2:3).

Veini lõppemine pole mingil juhul maailma lõpp. Vastavalt tolle aja kommetele keetsid pidustused mitu päeva ning arvestades seda, et veinivaadid olid tühjaks saanud, oli pidu juba mõnda aega kestnud. Oleks olnud sobiv aeg lõpetada pidustused ja teatada: „Täname, et tegite need päevad eriliseks. Aitäh,

et tulite. Kohtumiseni.“ Kuid tundus, et pidutsemishoos ei olnud lõppu näha või seda ei soovitud. Asjade kokkupanemise ja kojuminemise asemel püüti leida piisavalt veini, et pidu ei peaks enneaegu katkema.

Arvestades seda, et Jeesus ei soovinud asjasse sekkuda, kui Tema abi paluti (Jh 2:4), oli Ta hämmastavalt helde. Kuues suures veega täidetud anumus muutis Jeesus veiniks peaaegu 700 liitrit vett, mis on tohutu kogus.

Kuid see and polnud suur ainult koguselt. Pulmavanem maitseb veini ja, teadmata selle päritolu, kutsub peigmehe kõrvale, et kiita viimase partii kvaliteeti. See and sümboliseerib suurepärasust. See oli tõepoolest parim. Jeesusel oli võime teha uus vein täpselt samasugune, nagu oli eelmine partii. Ainult teenijad, Ta ema ja jüngrid oleksid teadnud Jeesuse korraldustest. Uus vein oleks serveeritud ja keegi poleks teadnud, et midagi on teisiti. Jeesus oleks võinud teha keskpärase, tavalise veini, mis poleks tõmmanud tähelepanu ja oleks rahuldanud külaliste vajadused.

Kristuse olemuses pole teha asju tavalisel moel. Kristuse armastus meie vastu sunnib Teda andma meile ei midagi vähemat kui ainult parim. Matteuse evangeeliumis võrdleb Kristus end maiste vanematega. „Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam teie Isa, kes on taevas, annab head neile, kes teda paluvad!“ (Mt 7:11). Jeesus ei saanud teha muud kui anda pulmakülalistele parimat veini.

Kujutage ette, kuidas Jeesus äratas Laatsarusel surnust (Jh 11:43-

44), kuid Laatsarus jääb koomasse. Või kuidas ta toidab 3999 inimest (Mk 8:1-10), kuid siis lõpeb toit ja üks inimene jääb söömata. Või kuidas Jeesus ajab Gerasa mehest kurjad vaimud välja (Lk 8:26-33), aga mõned vaimud siiski jäävad.

Kujutlege Jeesust tegemas pelgalt tavapärasest, hädapärasest miinimumi, rahuldama ainult kõige elementaarsemaid vajadusi. Tema au ei oleks kunagi ilmutatud.

Kui Jeesus oleks teinud 700 liitrit sellise kvaliteediga veini, mida isegi kõige võhiklikumad veiniekspertid veel sooviksid, oleks pulmakülalised saanud juba õiglase osa.

Arvatavasti olete viibinud üritusel või sündmusel, kus pakutakse esmaklassilist toitu. Te maitsete suurepärase maitsega roogi, mis on igati täiuslikult valmistatud ja kohandatud teiesuguse peenelt hindava maitsemeele jaoks. Te teate, et ei saa nii head toitu iga päev, seepärast pingutate selle nimel, et võõrustajat mitte solvata, surudes viimase suutäie endale sisse isegi sel juhul, kui kõht on juba täis. Siis tuuakse teie silme all välja magustoit. Lõhn on hämmastav, välimus oivaline, teil tekkivad neelud pelgalt mõttest ühele suutäiele, kuid teil pole lihtsalt selle jaoks ruumi.

Nüüd oli kohal hea vein. Mõned pulmakülalised olid joonud end täis peigmehe tavalise veini algsetest varudest. „Igaüks paneb esmalt lauale hea veini, ja kui juba küllalt on joodud, lahjema; sina aga oled hoidnud hea veini praeguseni alles“ (Jh 2:10). Seejärel tuleb imevein. Kindlasti leidis suurem osa ruumi, nad võtsid enne parema veini nautimist aega vana veini

lahtumiseks. Kuid on võimalik, et mõni oli tarbinud liiga palju. Tõenäoliselt oli mõni, kes oli nii täis, et ei leidnud ruumi isegi mitte uue veini maitsemiseks. Nad olid nii täis, et ei kogenud toimunud imet, Jeesuse antud erilist kingitust.

Kuna Jeesus annab meile oma parima, valab välja kvaliteetveini, on meie kohustus tagada ruum selle vastuvõtmiseks. Igaühel meist võib olla erinevaid toimetusi, mis takistavad meil parimat vastu võtta. Võib-olla oleme keskendunud karjäärile, nii et kui hea vein tuleb, oleme liiga hõivatud. Teisalt võib olla see sinu abikaasa; püüad nii väga suhteid korras hoida, oled täidetud tavalise veiniga ja sul pole ruumi parima jaoks. Mõne jaoks on selleks kool, sõbrad, teler ja see on alles algus. Iga päev võtame väikse lonksu head veini, kuid harva on meil ruumi "maitsta ja vaadata, et Issand on hea" (Ps 34:8).

Veini on piisav tagavara. Jumala õnnistused on regulaarsed ning need täidavad vajadused lihtsalt. Me peame tagama, et meie süda ja meeled oleksid avatud vastu võtma parimat, mida pakub meile Kristus.

Jeesus ei hoidnud imeveini peo lõpuni varjus. Külalistele tundus, nagu oleks peigmees hoidnud hea veini pidustuste lõpuks, kuid see polnud nii. Peigmees ei hoidnud kvaliteetveini lõpuks, sest tal polnudki, mida hoida. Parema veini serveerimine hiljem ei olnud peigmehe valik, nagu pole meie valik hoida parimat hilisemaks ajaks.

Lapsena oli mul harjumus süüa taldrikult toitu ühe asja kaupa. Ma alustasin söömist kõige halvemast toidust taldrikul. Tavaliselt oli selleks kapsas; mulle ei meeldinud kapsas.

Seepärast sõin kapsa kõigepealt. Kui kapsas oli otsas, alustasin riisi ja hernestega. Mulle pole herved kunagi meeldinud, seepärast korjasin need riisist välja, panin taldriku servale ja hakkasin riisi sööma.

Siis, olles jätnud parima viimaseks, vaatasin igatsevalt liha ja limpsasin enne selle suhupistmist keelt. Selleks ajaks oli isa, kes oli paras kelm, oma söögi lõpetanud ja vaatas ringi lisa otsides. Ta osutas aknast välja, öeldes, et vaataksin aia kohal tiirutavaid lendavaid taldrikuid. Hämmelduses vaatasin korraks kõrvale, et tagasi pöörates näha, et mu liha on kadunud ja isa limpsib mõnuga sõrmi. Mulle oli jäänud taldrik hernestega, mida ma ei soovinud ja mis mulle ei meeldinud. Mul läks aega õppimiseks, et parima hoidmine viimaseks ei toimi minu puhul.

Jumal ei soovi, et hoiaksime oma parima hilisemaks ajaks. Pealegi ei tea me, mida homne päev toob. Vaadake, mida Ta ütleb Mt 6:34: „Ärge siis hakake muretsema homse pärast, sest küll homne päev muretseb ise enese eest! Igale päevale piisab oma vaevast.“ Teenrid valasid välja kvaliteetveini, kohe alguses! Jeesus andis oma parima kohe alguses ning Ta annab meile endast parima kogu aeg.

„Nii nagu inimesed andsid alguses parimat veini, hiljem lahjemat, nii annab maailm oma ande. Nauding, mida pakub maailm, võib meeldida silmale ja võluda meeli, kuid ei rahulda lõpuni. Vein muutub kibedaks, rөөm kurbuseks. Laul ja lõbu lõpeb tühimuse ja tülgaastusega.

Kuid annid, mida pakub Jeesus, on alati värsked ja uued. Söömaajalt, mille Tema inimhingele korraldab, ei puudu kunagi rahuldus ja rõõm. Iga uus and suurendab saaja võimet hinnata ja kasutada Issanda õnnistust. Ta lisab armule armu. Tema tagavarad on ammendamatud. Kui sa jääd Temasse, siis annab rikkalik and, mille sa saad täna, sulle võimaluse veel rikkalikuma anni vastuvõtmiseks homme.“ („Ajastute igatsus“, orig lk 148)

Jeesus ootab meilt järjekindlust koolitöös, töökohal, kodus, kirikus ja eelkõige meie suhetes Temaga.

Paljud naised ei austa pärast aastatepikkust abielu oma abikaasat enam mehena, kes kord pühendas talle oma armastuse, kiindumuse, aja ja tähelepanu. Paljud kogudused ei austa ega toeta oma kogudusevanemaid/diakone/noortej uhte pärast aastatepikkust rasket teenimistööd, mis on neid väsitanud; kui nende elevus ja innukus on ammu kadunud. Isegi õpetajad ei pruugi uskuda, et õpilane on oma töö ise teinud, kui ta alustab esitust tugevalt ja veendumusega, kuid lõpetab nõrgalt ja paljusõnaliselt. Ning me ei austa Kristust, kui kord meid haaranud innukus ja kirg on hääbunud pominaks söögipalves ja kiireks palveks enne magamaminekut.

Nagu Jeesuse annid on uued igal hommikul, peaksime meiegi ärkama igal hommikul kindla otsusega anda oma parim kõiges, mida teeme, pideva tagavaraga. Me peame

andma pidevalt parima oma vaimulikus suhtes, kodus ja majapidamises ja kõigil elualadel. Kui asjad meie ümber arenevad ja muutuvad, on üks, mis peab püsima – meie pühendumine osasaamisteenistusel. See tuletab meile korrapäraselt meelde, et Jeesus andis meile parima anni, mida sai anda. Ta andis meile oma ihu ja vere ning see and annab meile igavese elu. Vein pulmas sümboliseerib Kristuse verd, mis on meie eest valatud, et võiksime saada andestuse oma pattudele. "See on minu lepinguveri, mis valatakse paljude eest pattude andeksandmiseks“ (Mt 26:28).

Kuigi Kaana pulma lugu on üles ehitatud veel rohkematele sümbolismi elementidele, mida tuleb tähele panna, on kõige lihtsustatum teema meie Issanda heldus. Jumal andis parima ja heldeima anni, mis võimalik: oma ainsa Poja, Jeesuse Kristuse.

Ja Jeesus annab pidevalt. Kaana pulm, Jeesuse esimene kirjapandud imetegu, oli üksnes jäämäe tipp andidest, mida Ta oli inimestele andnud ja annab ka edaspidi.

"Jeesuse jaoks kõneles pulmapeo rõõm sellegi päeva rõõmust, mil Ta viib oma pruudi koju, Isa majja“ („Ajastute igatsus“, orig lk 151). Meie peigmees, Jeesus, kutsub meid endaga igavikku elama ja istuma igavesti Tema lauas. Sina pead otsustama, kas sa võtad selle kutse vastu.

3

ESMASPÄEV

Läbiproovitud tõde

Deemonite väljaajamine ja kultuuritraditsioonid

Graham Pilmoor

Matt 15:1-28; Mark 1:39

Oma paljuloetud pihtimustes kirjeldas püha Hippo Augustinus oma nooruspõlvesuhtumist lausega: „Issand, tee mind kasinaks, aga mitte veel.” Sellise mõtteviisiga oleme vast kõik tuttavad. See on tegelikult variatsioon mõttest, et vaim on valmis aga ihu nõder. Me usume Jumala kuningriiki, heategevusse ja võrdõiguslikkusesse, aga oleme väga aeglased sel suunal tegutsema. Kui tänaval näljase ja alastiolijaga silmitsi seisame, on meie entusiasim läinud. Me ütleme endale: „Loomulikult, põhimõtteliselt ma olen nõus, et peab aitama, aga kas ma pean sellega kerjusega just nüüd ja praegu tegelema? Ma ju niigi annan raha heategevusele ja nad peaksid sellest aru saama.”

Oleks lihtne öelda, et vastumeelsuse taga heategevusele on materjalism, kuid on raske uskuda, et paari krooni loovutamine ka tegelikult meie jaoks nii suur probleem oleks. Tõenäolisem on siiski, et me ei taha saada seotud.

Kes teab, kus see omadega lõpeb? Mis siis, kui nad ei lähegi enam ära? Mis siis, kui nad annavad kõigile oma kerjussõpradele teada, et mind on kerge ära rääkida? Mis siis, kui nad on vaimselt ebastabiilsed? Muidugi ei taha ma, et inimesed peaksid vaesuses olema, aga ma ei saa ennast ju selle probleemiga siduda. Issand, tee mind kasinaks, aga mitte veel.

Jeesuse ristimine erineb sellest mõtteviisist täielikult. Matteuse 3:15 lükkab Jeesus Ristija Johannese vaidlused kõrvale, öeldes: „Olgu pealegi; sest nõnda on meile kohane täita kõike õigust!” Milleni iganes Tema ristimine ka ei viiks, ei ole Jeesusel kalduvust asjadega hämada. See seab ta automaatselt ühte ritta Moosesega põleva põõsa ees ja Joonaga teel Tarsisesse. Jeesus räägib korduvalt asjade pakilisusest. Me kõik teame sellised lauseid nagu „Taevariik on lähedal!”, „Ma seisan ukse taga ja koputan.”, „Aeg on lähedal.” jne. Tegelikult tundub

pakilisus olema loomuomaseks osaks sellest, mida me peame õiguseks ning see peegeldub ka Jumala koguduses, mis vaatab tulevikku ning püüab kiirendada Jeesuse teist tulekut. Siiski oleks tähtis rõhutada, et see pakilisus erineb kõvasti sellest, mida võiks nimetada valesitõlgendatud innukuseks (agaruseks). Mida iganes innukus meile varem tähendas, nüüd on see hakanud tähendama vahendeid valimata sihile jõudmist. Dietrich Bonhoeffer ütleb otse, et Jeesuse teenistus ei olnud valesti tõlgendatavat tüüpi innukus.

„Jeesus ei armastanud teooriat headusest, nagu kõlbluseõpetajad, ta armastas tõelist inimest. Jeesust ei huvitanud, nagu filosoofi huvitab, „mis on üldiselt hinnatud,“ vaid Talle oli tähtis, mis inimesele ka tegelikkuses hea on. Jeesust ei huvitanud, kas „tegevuse maksimum“ võiks muutuda „universaalseks seaduseks,“ vaid kas minu tegevus antud hetkel aitas mu naabril olla Jumala ees parem inimene. Jumalast ei saanud idee, põhimõte, programm või üldiselt vastuvõetud tõepärasus, Jumalast sai inimene...”

Loomulikult on nii mõneski mõttes oluline Kristuse inimeseksolemise, kuid eriline tähtsus Piibli mõistmisel on sõnal „õigus.“ Õigus ei ole eelkõige moraalne küsimus. William Barclay tõlgendab õigust lühidalt kui „olla õiges suhtes Jumalaga.“ Selle õige suhte kontekstis Jumalaga võib pakilisust näha kui vanemate suurt igatsust näha oma lapsi peale pikka lahusolekut või abikaasa eelvil soovi teha parimad ettevalmistused pulma-aastapäevaks. Et oleksid õiged lilled,

mingi mälestusega seotud restoran ja et tähelepanu saaks pööratud kõigele, mis just neid teineteisele armsaks teeb. Tulles tagasi kerjuse näite juurde, me ei heitle niivõrd mitte moraali või ideaaliga jagada pisut endale kuuluvast, vaid pigem hirmuga võimaliku väljakutse ees astuda suhtesse. Pakilisust ei sünnita ideaalid, kui üllad need ka poleks, vaid pigem sellised tunded nagu kaastunne, igatsus või viha. Jätkev vaimulik kasv tuleb siis, kui jätame kõrvale oma uhkuse ja tõepoolset ka isiklikud ideaalid, käärime käised üles ning asume Jumalaga koos millegi tegeliku kallale – olgu siis puudustkannatajaid aidates, kedagi jumalateenistusele juhtides või kõrbesse askeetliku elu elama minnes; ja teha seda pakilisust tunnetades. Hoida Jumalast eemale ainult intellektuaalsele tasandile jäädes on kui öelda: „Põhimõtteliselt olen ma Kristuse esitatud väljakutsetega nõus, aga tegelikkuses ei toimi ju elu niimoodi,“ ehk teisisõnu: „Issand, tee mind kasinaks, aga mitte veel.”

Mida Jeesus täpselt mõtles, kui nii innukalt kõrbesse läks? Piibel ise ütleb, et Püha Vaim juhtis Ta Saatana kiusata. Liialt sõna-sõnalt võetuna võib see olla ohtlik mõte. Kui Jeesus nagu peaks olema meie eeskuju, peame ette vaatama, et ei peaks enda kiusatuse tuleproovile väljapanemist mingiks üllaks eesmärgiks omaette. Jeesus ise ütleb, et kui meie parem käsi meid pahandab, peame selle maha raiuma. Ja tegelikult on iseenda nõrkustele väljapanemine sama lubamatu ja mõttetu kui sõna otseses mõttes enda risti lõõmine. Seega peame endalt taas kord küsima,

mida Jeesus mõtles, kui kõrbesse läks. See ei ole tavapärane mõistliku inimese käitumine, kuid samas on kõrbes midagi, mis tõmbab. Mida me loodame sealt leida? Paljud on läinud kõrbesse, otsides mingit vaimulikku kasvu või et näha Jumalat. Mingil imelikul põhjusel usume, et hing saab kasvada just karmis keskkonnas. Pildid tõusvast ja loojuvast kõrbepäikesest ajakirjas „National Geographic” jätavad romantilise mulje; see on justkui sümbol Jumala kirjeldamatust müsteeriumist antiikajast alates. Me kujutleme imelist vaikust sosistamas Jumala kalleid saladusi, mis hellalt meie teadvusesse immitsevad ja meid valgustatusse tõstavad ja kust tagasi omade juurde tulevad juba päikesest põlenud preestrid ja rabid. Harv inimene, keda kõrbes kohata võime, on keegi mõttetark või, veel parem, üks ikka veel koduteed otsiv tarkadest Jeesuse sünnipaigalt. Tegelikult on kõrbes vähe tarku, enamik, keda kohtame, tunnevad end vaimulikult ja üldse sama eksinutena kui me ise. Tegelikult pole seal mingit sosinat. Palavus on nii tugev, et kurdistab ja müsteeriumide üle mõtisklemine jääb ära, kuna aju peab keskenduma põhivajaduste täitmisele. Ent siiski jätkavad nunnad, mungad ja muud vaimuliku kalduvusega inimesed palverännakuid keset „eikuhugit.” Tegelikult röövib kõrb meilt üsna ruttu selle, mida tahaksime olla ja meenutab, kes me tegelikult oleme: läbinisti inimlikud ja maailmalikud. Küsimused, mida leiame end küsimas, on vähem huvitatud Jeesuse jumalikust olemusest ja kalduvad pigem teemadesse nagu „Kas ma pean tõesti siin magama?”

„Miks ma ei saa end korralikult pesta?” „Miks pean ma jälle seda jubeidust sööma?” „Miks mina? Miks mina? Miks mina?” Elada mustuses ja olla tänulik igapäevase kruusitäie vee ning hädise peavarju eest ei ole lihtne.

Jeesus puutus kõigi nende katsumustega kokku ja see oli ilmselt Tallegi masendav, millest ka Tema hilisem hüüd Matteuse evangeeliumis: „Rebastel on urud ja taeva lindudel pesad, aga Inimese Pojal ei ole, kuhu ta oma pea võiks panna.” Niisiis, võttes arvesse kõrbeelu karmi reaalsust, on ilmne, et Jeesus ei istunud Saatanaga kohtumist oodates 40 päeva puu all. Jeesuse raskused algasid esimesest päevast ning selles pikas ning kurnavas katsumuses oli Jeesus teadlik ka oma inimlikkusest. Elamine jumaliku ja inimliku isiksusega ühes ja samas kehas kujutas hirmuäratavat katsumust, milles ta Jumala armust oli. Eriline selle juures on, et kuigi Jeesus ise oli jumalik olevus ja seega kõrgeim autoriteet, alistus Ta lõpuni Isa tahte, lubades inimesel end ristida, alistudes psühholoogilistele kõrbekatsumustele, ja lõppeks andes ennast alandavasse surma. Paulus väljendab seda eriliselt hästi kirjas filiplastele.

„Teie suhtumine peaks olema sama nagu Jeesusel:

kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja Ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani.”

Igaüks, kes väidab, et ta on kristlane ja teda juhhib Püha Vaim,

peaks samamoodi oma inimlikkust tunnistama, tunnistama oma nõrkusi, oma ärrituvust ja oma täielikku sõltuvust Jumalast. See sõltuvus ei tähenda vaid tunnistamist, et kunagi abstraktses tulevikus oma teisel tulekul võib Jeesus andestada meile kõik meie patud, vaid see tähendab, et Ta pakub oma armu läbi meile kasvamist ja tuge siin ja praegu, et meid saaks hüüda tõeliseks Kristuse ihuks. Parafraseerides Bonhoefferit, võiks öelda: „Kristus ei nõua, et me oleksime oma klassi priimused, alati esinduslikud, kaitsmas mingit õpetust, Ta tahab, et oleksime inimesed, tavalised inimesed oma Jumala ees.”

Ja kui Kristus tuli selleks, et taastada ja üles ehitada tõeline inimlikkus, siis kuidas võime öelda, et see on üles ehitatud, kui me iseendas sedasama inimlikkust tagaplaanile püüame suruda?

Ellen White kirjutab oma raamatus „Kristuse kõrbekiusatused”: „Kristuse ülesanne oli oma inimloomuse abil ühendada inimene Jumalaga ning oma jumaliku loomuse abil ühendada Jumal inimesega” (lk 38).

See on tõepoolest midagi, mis meil tihti kahe silma vahele jääb. Kristus oleks arvatavasti võinud täita oma maise ülesande vaid sellega, et olla korraga nii inimlik kui ka jumalik. Aga Tema eesmärk ei olnud lihtsalt *olla*. Ta ühendas aktiivselt inimliku ja jumaliku loomuse. Ühel hetkel ta nüpeldas rahavahetajaid ja silmakirjatsejaid ning õhutas inimesi elama täisväärtuslikku elu salapärase „Järgi mind” kutsega, ning samas alistus ta täielikult Taevasele Isale ja inimestele. Kristuse kiusatuste loo eesmärk ei ole vaid näidata, et Jumal

suutis pattu võita, või portretereida Kristust kui kangelast eepilises võitluses, nagu me tihti kaldume arvama. Kuigi Tema nõrkemine pärast kolmandat kiusatust näitab, kuivõrd raske see kõik Talle oli, osutavad Tema jõulised vastused Saatana ahvatlustele inimesele, kes, kiusatusest hoolimata, suudab endale kindlaks jääda. Kristuse kiusatuste lugu on kui lootusesõnum inimestele, kes oma igapäevast elu elavad. Nagu ütleb Rowan Williams raamatus „Vaikus ja meekoogid”: „Pühak ei ole inimene, keda vaadates peaksime mõtlema: „Millised raskused! Milline kangelaslik saavutus!”, samal ajal peas tiksumas mõte „Minu jaoks on see liiga raske”. Pühak on keegi, kes paneb meid mõtlema: „Hämmastav! Selline elu, selline käitumine – see on võimalik”, samal ajal ehk koos mõttekesega „Kuidas mina saaksin samamoodi nagu tema?””

Oma vastupanuga kõrbekiusatustele annab Jeesus meile kõigile lootust, Ta aitab meil mõelda: „Hämmastav, mis inimesele on võimalik, seda on ju enam, kui see maailm pakub” ning võib-olla annab ka idee, kuidas interpreteerida Pauluse sõnu Rooma kirja 2. peatükis, mis ütlevad, et me ei peaks alistudes kohanduma, vaid muutuma oma meele uuendamise kaudu. See on tõeliselt julgustav meile kõigile; ükskõik, millises seisus on meie suhted Jumalaga, ükskõik, milliste kiusatustega me silmitsi seisame, esimene ja kõige tähtsam samm õigeksmõistmise poole, nagu ka Jeesus näitab, on oma olemuse tunnistamine, selle tunnistamine, et me vajame armu ja et me elame vaid Jumala armust.

Alles pärast selle teadvustamist võime minna Mäejutluse juurde. Paradoks on selles, et mida enam me oma inimlikkust tunnistame, seda Kristuse-sarnasemaks me muutume ja seda õigemaks me saame. See on üks neist võimatutest asjadest, mille usk võimalikuks teeb.

Sõnadega "Järgi mind" ei püüa Jeesus sind ennekõike panna loobuma suitsetamisest või mõnest neiust fantaseerimisest (kuigi ka need asjad tulevad aja jooksul), pigem otsib Ta nende sõnadega patuse inimliku loomuse

tunnistamist ja püüdu muutuste poole armu läbi. Muutused ei toimu üleöö, need kestavad terve elu. Mõte eluaegsest pühendumisest kristlusele võib olla heidutav, kuid vast vähem kui, Moosese seadustekogu käes, püüda korraga kõiki oma nõrkusi välja ajada. See oleks ju vaid eneseabi kristluse sildi all. Ning nüüd, teades, et Jumal kutsub meid üles eluaegsele kasvule alandlikkuse ja inimlikkuse läbi, ei ole enam aega ega ka põhjust mitte kellelgi meist öelda: „Issand, tee mind kasinaks, aga mitte veel!”

4

TEISIPÄEV

Kõndides sellel Teel

Õpetamine üle kogu maa

Joanna Poddar

Matteuse 15; Johannese 4

See on teadaolev tõde, et sõprade, eriti eakaaslaste seltsis olles kardavad või siis häbenevad lapsed oma vanemaid. Pane teismelised igast maailmaotsast ühte tuppa ning saada siis sinna üks vanematest ja vaata, kes neist tõmbub tagasi endasse.

Nii nagu iga teismeline, ei olnud ka mina teistsugune. See ei lugenud, et tegelikult olid mu vanemad täiesti normaalsed ja respekteeritud inimesed, ma tundsin end ikkagi täbaralt. Isa pani mind eriti piinlikesse olukordadesse osalt seetõttu, et ta oli minust nii palju erinev. Mu isa on üks nendest eriti sõbralikest inimestest, kes on võimelised alustama vestlust igäuhega – alustades kassatüdrukust supermarketis kuni koeraga jalutava vanameheni või võõrani lennukis.

Minu jaoks kõige ebamugavamad on just lennukis aset leidvad situatsioonid, sest seal ei ole kohta, kuhu end peita. Tavaliselt aitab isa mõnel naisel tema pagasi üles pea kohal asetsevasse pagasikappi

panna ja alustaks siis temaga vestlust. „Kas sa oled puhkusel? Keda sa külastama lähed? Kas see on su esimene kord?“ jne, kuni jõuab küsimusteni „Kust su pere pärit on? Millega sa tegeled?“ ja isegi küsimusteni, mille ajal vajun ma sügavale oma istmele ja annan oma parima, et ignoreerida enda kõrval toimuvat.

Kõige jubedamad korrad on need, kui vestlus võtab religioosse pöörde. Mu isa ei tunne mingeid süümepiinu oma usku jagades. Ta tõuseb üles ja võtab pagasist oma Piibli ning toob välja kõik Pühakirja salmid, toetamaks seda, mis tal öelda on – lennukis! Sel ajal, kui kõik teised vaatavad telerist filmi või tukastavad oma sinise lennukiteki all, jagab minu isa evangeeliumi.

Jeesus reisis koos oma jüngritega läbi Samaaria Sühhari linna lähedal. Ta veetis aega oma jüngritega, ristis ja õpetas Jordani jõe lähedal ning oli teel tagasi Galileasse. Enamus juute oleks läinud sinna suure ringiga, et vältida Samaariat, kahekordistades

oma reisiteekonna pikkust. Aga isegi kõige otsemat teed minnes oleks reis kestnud kolm päeva. See oli raske kõnniretk – rada väänles ja lookles mägede vahel, kus mitte ainult maastik polnud vaenulik. Kui nad jõudsid Sühhari lähedale, läksid jüngrid linna toitu ostma, lükates ajutiselt kõrvale oma eelarvamused, et rahuldada oma põhivajadused. Jeesus, olles väsinud, istus Jaakobi kaevu juurde puhkama.

Seal samas leidis aset ka Jeesuse šokeeriv, ebaharilik ja isegi piinlik kohtumine Samaaria naisega, kes tuli kaevule vett ammutama. Istudes kaevu varjus, peites end päeva palavuse eest, küsis Jeesus naiselt: „Anna mulle juua?“ (Jh 4:7). Samaarlanna oli jahmunud – juudi mees ei alustanud avalikult jutuajamist isegi mitte oma naisega, rääkimata siis veel samaaria naisega! Veelgi enam, juudid ei puudutaks ega jooks tassist, mida üks „ebapuhas“ samaarlane on puudutanud. Kuidas sai see mees küsida midagi sellist nüüd temalt?

Kogu vestluse jooksul üllatas Jeesus naist mitmeid kordi oma vastustega. Ta ei olnud nagu teised, keda naine eales oli kohanud. Ta ei järginud käitumismalle ega uskumust, et naisega rääkimine on familiaarne. Kui ta mainis „Gerisimi mägi vs Jeruusalemm“-asja (Jh 4:19-21), kuuma vaidlusteemat samaarlaste ja juutide hulgas, ütles Jeesus talle, et Jumala teenimise paik ei ole üldsegi tähtis, vaid et „kes teda kummardavad, peavad teda vaimus ja tões kummardama“ (Jh 4:24). Jeesus näitas üles teadmisi naise isiklikust elust, kuid ei mõistnud kohut. Ta ei süüdistanud ega vaadanud naisele ülevalt alla.

Naisel ei olnud kunagi olnud sellist jutuajamist kellegagi ning ta ei suutnud seda täielikult mõista. „Ma tean, et tuleb Messias, keda nimetatakse Kristuseks. Kui tema tuleb, siis ta kuulutab meile kõik.“ Ja siis pillab Jeesus pommi: "Mina, kes ma sinuga räägin, olengi see" (Jh 4:26).

Selles dramaatilises kohas saabusid jüngrid tagasi. Johannes kirjutas, et nad „panid imeks, et Jeesus kõneles naisega. Ometi ei öelnud keegi: "Mis sa temalt tahad?" või "Mida sa temaga räägid?" (Jh 4:27). Siiski oli see just see, mida nad olid mõelnud. Tõenäolised vahtisid nad üksteisele otsa ja kergitasid kulme. Võib-olla mõtlesid nad endamisi, et see on jälle üks Jeesuse sotsiaalseid prohmakaid. Tõemeeli, sa ei saa Teda kuhugi viia! Millise reputatsiooni Ta saab, kui inimesed sellest kuulevad?

Kui tihti on meil sarnaseid reaktsioone nagu jüngritel sel hetkel? Niipea, kui peame jagama evangeeliumi, on meie esmaseks reaktsiooniks piinlikkuse tunne. Kas me hoiame ennast tagasi „aktsepteeritud“ inimestega sidumise tõttu, sest me ei taha sattuda vastuollu sotsiaalse tavaga? Kas sul on teatud inimgrupid, kellele sa ei näitaks välja oma hirme, eelarvamusi või ebamugavustunnet? Mis on sinu prioriteedid – rääkida inimestele heast uudisest või sinu enda heaolu? Kas me otsime mugavust enesele, täidame enese vajadusi (nagu jüngrid, kes keskendusid toidu leidmisele Jeesuse jaoks) või vaimutoitu teiste jaoks?

Enamuses ühiskondadest elatakse tänapäeval „enne mina“-suhtumise järgi – minu õigused, minu õnn,

minu asi. Selline suhtumine (võib juhtida) juhib väära uhkuse ja õhkõrna eelarvamuse juurde, mis püsib, hoolimata valitsevast trendist poliitilise korrektsuse suhtes. Neid eelarvamusi leiab kõikjal –TV-sarjade *reality show*'dest kuni valitsus- ja kirikuorganisatsioonideni – vahel varjatud, vahel varjamata. Me võime sattuda teiste süüdistamise lõksu nii, et me kaotame silmist suuremad mured. Nagu variserid, nii kindlad näpuga juti vedamises Seadused selleks, et hoida ennast ja teisi puhtana, et nad keeldusid seltsimast „räpaste“ samaarlaste ja teiste muusulistega. Variserid olid kiired hukka mõistma kontsentreerudes rohkem patule kui patustajale ning hoidsid kinni pigem traditsioonidest kui põhimõtetest nende taga.

Kas me jagame sellist suhtumist? Kas meie sellelaadsete tavade praktiseerimine aitab meil jõuda teisteni? Mõistes teiste üle kohut nende muusikavaliku või riietuse pärast – kas libastume sellistel eelarvamustel, et neid jahtida? Kas me kaotame oma püüdes jääda „puhtaks“ ühenduse end ümbritsevate inimeste vajadustega?

Jeesus toob esile sellise mõtteviisi oma järgijates Kaanani naise loos. Näidates tüüpilise juudi soost mehe vastust paganast naise vabandamisele, paljastas ta jüngrite uhkuse ja eelarvamuse. Juudid pidasid ennast Jumala väljavalitud rahvaks ja ainsateks pääsemisest kasusaajateks. Nad ei oleks mõistnud selliste privileegide laienemist teistele vähem väärtuslikele rahvustele.

Jeesus ütles naisele: „Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde. Ei ole

ilus võtta laste leiba ja visata koerakestele“ (Mt 5:24, 26). Meie tundlike kõrvade jaoks on Jeesuse selline kõnepruuk veidi õõvastav. Jüngrite jaoks oli ssee häirimatu ja hoolimatu. Rohkemgi veel, neid vihastas naise seal viibimine ja nad palusid Jeesusel ta minema saata. Kas meie laseme vihal end pimestada teiste vajaduste nägemisel? Kas me aitame ainult siis, kui see on meie jaoks mugav?

Kõige hämmastavam selle loo juures on aga naise vastus. Ta on kohkunud Jeesuse ilmselgest põlgusest. Ta tuleb Jeesuse juurde, olles meeleheitel. Ta on valmis vastu võtma kõik, mis Jeesusel anda on. „Ta palus ainult raasukesi Õpetaja laualt. Ta oli rahul koera eesõigustega. Ükski rahvuslik ega religioosne eelarvamus või uhkus ei mõjutanud tema käitumist. Ta tundis Jeesuses ära kõikvõimsa Lunastaja“ („Ajastute Igatsus“, org lk 401). Selle Ainsa, kes on võimeline täitma kõik tema soovid. Tema usk on nii suur, et Jeesus täidab tema soovi silmapilkselt armasusest ja vabast tahtest.

Kui tihti kohtume meie inimestega, kes soovivad pööraselt midagi rohkemat – inimesed, kes vajavad sõprust või lohutust; inimesed suurte füüsiliste ja rahaliste vajadustega? Kui tihti oleme meie valmis loobuma „tunnistamisest“ sellepärast, et inimesed tunduvad vastuvõtmatud ja ükskõiksed selle suhtes, mis meil pakkuda on, sest see, mida me pakume, ei ole see, mida nad vajavad? Me võtame osa tegevustest nagu lendlehtede jagamine või mõnes abistamisprogrammis osaledes, kuhu me ei ole oma sõpru kutsunud,

arvates, et me anname oma osa evangeeliumi levitamisse. Või siis oleme rahul rahalise toetuse andmisega heategevuseks või kiriku projektide tarvis ning inestame, miks tundub, et meie pingutused ei kannu vilja.

“Kõikjal on tendents asendada organisatsiooni töö individuaalsete pingutustega. Inimlik tarkus püüdleb kindlustamise poole, tsentralisatsiooni poole, suurepärase kirikute ja institutsioonide ülesehitamise poole. Inimesed lähevad institutsioonidesse ja organisatsioonidesse vabatahtlikutööd tegema; nad vabandavad end sellega, et neil on kontakt maailmaga ning nende süda muutub külmaks. Nad on endassetõmbunud ja väljapaistmatud. Armastus on Jumala jaoks ja inimese hing sureb välja. Kristus aga pühendab oma järgijad individuaalsele tööle, tööle, mida ei saa teha volitatud isiku kaudu. Jumalateenistused haigete ja vaesete jaoks ning evangeeliumi andmine eksinutele ei tähenda komiteedest ja organiseeritud heategevusest väljajäämist. Evangeeliumi levitamise nõudeks on individuaalne vastutus ja pingutus ning isiklik ohverlus.”

Need on säravad ideaalid, aga kuidas me saame neid tegelikkuses rakendada? Mida teha selle „jaga evangeeliumi eksinutele“-asjaga? Alustuseks võime järgida Jeesuse eeskujut. Lugesid evangeeliumi, võime öelda, et Jeesus suhtles tavaliste inimestega. Ta oli üks neist; Ta töötas koos nendega, Ta sõi koos nendega, Ta elas nende hulgas. Nii peaksime ka meie sukelduma oma ühiskonda ja õppima tundma inimesi oma ümbruskonnas. Jeesus

oli alati kättesaadav nii väikeste lastega emadele, väljaaetud leepriahaigetele, kuninglikele ametnikele või roomlastele. Ta võis rääkida kõigiga, olgu see siis religioosne juht, kes tuli öösel, või võõramaine naine palaval päeval. Nii peaksime ka meie olema võimelised rääkima kõigi inimestega igas situatsioonis – kooli mänguväljakul, postkontori järjekorras, juuksurisalongis või siis lennukis.

Jeesus oli inimeste individuaalsete vajaduste suhtes tundlik. Ta kasutas erinevates situatsioonides erinevaid lähenemisviise. Neli tuhat näljast inimest vajas leiba sama palju kui Sõna. Kunigakoja ametniku poeg tervendati nii, et kõik majapidamises töötavad inimesed uskusid. Kaanani naise usk prooviti läbi ja tasuti selle eest. Naine kaevul pidas maha jutuaajamise, mis muutis tema elu. Kuhu iganes Jeesus läks, kellega iganes Ta kohtus, haaras Ta igast võimalusest mõjutada inimesi, mitte kamandada neid või seada üles reegleid. Ta ei mõistnud hukka, vaid kohtus inimestega nende inimeste tasandil. Ta häälestas end nende igatsuste, janu ja sisemise tühjuse järgi ning oli võimeline pakkuma neile „elavat vett“, mis „saab tema sees igavesse ellu voolavaks allikaks“ (Jh 4:14).

Kuid järgida Jeesuse eeskujut tunnistamisest ei ole alati lihtne. Lõppude lõpuks elas Ta praegusest hoopis erineval ajal ja hoopis teistsuguses kohas. Tal oli täiuslik side Jumalaga. Kuidas saame meie, ebatäiuslikud kristlased, oodata samasuguseid tulemusi? Kuidas saame meie juhtida inimesi

Jumalani?

Pöördume tagasi Samaaria naise kogemuse juurde. "Siis jättis naine oma veekannu sinna ning läks tagasi külla ja ütles inimestele: "Tulge vaadake inimest, kes ütles mulle kõik, mis ma olen teinud! Kas mitte tema pole Messias?" ... Aga palju samaarlasti sellest külast uskus Jeesusesse naise sõnade tõttu, kes tunnistas: "Tema ütles mulle kõik, mis ma olen teinud" (Jh 4:28-30, 39).

Kui me esimest korda kohtusime selle naisega, siis oli ta keset päeva üksinda kaevul, et võtta vett. Piibli kommenteerijad väidavad, et see oli seepärast nii, kuna ta oli sotsiaalne heidik, eiratud teiste naiste poolt, kes võisid kaevu külastada öhtu poole. Tal oli olnud viis abikaasat, kuid juutide seadused lubasid ainult meestel lahutada oma naistest, mitte aga vastupidi. Ja see naine pidi kannatama purunenud abielu valu ja hilisemat väljaheitmist mitte üks kord, vaid viis korda! Kui tema viimane mees ei olnud andnud talle lahutuspaperit, et lasta tal uuesti abielluda, siis võis ta olla sunnitud elama mehega, kes ei olnud tema abikaasa, et leida kaitset ja rahalist stabiilsust, mida see pakkus. Ta oli kehva kuulsusega naine, keda inimesed tema linnas hästi teadsid.

Aga kui ta kohtus Jeesusega, unustas ta oma halva kuulsuse suurest soovist jagada oma kogemust. Tema tunnistus, nii lihtne, kui see ka on, oli küllaldane, et veenda paljusid samariitlasi. Nad uskusid juba enne Jeesusega kohtumist selle naise tunnistuse põhjal. Lühike kokkupuude Jeesusega muutis saamaria naist nii, et see oli ilmne kõigile, kellega ta kohtus. Tema tunnistuse tulemusena

said paljudest usklikud.

Kas meie arust on raske tunnistada seepärast, et meil ei ole olnud kunagi tõelist kokkupuudet Kristusega? Kui me ei ole kunagi kogenud hea uudise mõju, kuidas me siis saame seda teistega jagada? Kui me ei tunne Jeesust, kuidas me siis saame Temast teistele rääkida?

Ma olen neljandat põlve adventist. Minu vanavanemad, onud, tädid ja vanemad on veetnud oma eluaja kirikus töötades. Ma läksin Seitsmenda Päeva Adventistide kooli viiendast eluaastast. Ma kasvasin üles kirikus, kus ma võtsin osa kõigist koosolekutest, Rajaleidjatest, adventnoorte programmidest ja õhtutest. Ja ikkagi veel ei olnud ma kuulnud tõelisest kogemusest Jumalaga. Alles kolmandal ülikooliaastal mõistsin ma, et pean ühel või teisel viisil otsuse tegema. Ma pidin suhtele Jumalaga andma võimaluse ning seda pidevalt Piiblit lugedes ja palvetades. Kui see ei oleks töötanud, oleksin ma elanud oma edaspidise elu ilma Jumalata.

Ma alustasin sellega ja ootasin siis, et näha, mis toimuma hakkab ning see hämmastas mind, kui kiiresti Jumal endast märku andis. Tillukestel, aga siiski käegakatsutavatel viisidel näitas Jumal mulle, et Ta töötab minu elus. Mu palved said vastuse viisidel, mis mind raputasid ja täitsid mind imetlusega. Veelgi enam, ma olin üllatanud naudingust, sügavalt minu seest tulevast rõõmusest, mida miski raputada ei suutnud ning mis põhines teadmisel, et Jumal kontrollis mu elu. Lõpuks ometi oli see tõsi, mu elul oli tähendus. Omada tõelist kogemust Jumalaga ei tähenda alati suurepäraseid vestlusi

ja imesid. See kõik ei pruugi juhtuda äkki ja korraga või dramaatiliselt, aga kui sa oled kord Jumalaga kokku puutunud, tead sa, et see on hea uudis – nii hea, nii vajalik, nii jõuline uudis, et sa lihtsalt pead seda teistega jagama. Minu kogemus ei olnud mingeid erutusvärinaid tekitav lugu. Ei olnud lihtne jagada midagi nii isiklikku, midagi, millel oli mõju ainult minu elule. Tundus, et see ei olnud küllaldane, et veenda mitteusklikke Jumala headusest.

Kuid ma pidin seda jagama – oma sõprade ja usukaaslastega, inimestega, kes teadsid mind, kes nägid muutust minu elus. Kui sa ei saa jagada oma kogemust Jumalast teiste usklikega, siis kuidas saad sa loota jagada seda mitteusklikega?

Kui sa oled kord saanud tõelise kogemuse Jumalaga, siis muutub selle jagamine kohustuslikuks. Sa ei pruugi olla võimeline pöörama tuhandeid inimesi, võib-olla ei suuda sa pöörata isegi ühte, kuid sa saad külvata seemneid, lubades Jumalal töötada läbi sinu ning sa ei peaks kunagi seadma kahtluse alla sellise tegevuse võimsust. Sa võid ju tunda, et sinu kogemus on tähtsusetu, kuid igapäevale on määratud teha tema osa ning mitte keegi ei saa teha seda

tema eest. Igaühel on antud ääretult tähtis ülesanne, mida ta ei saa eitada ega ignoreerida...

Oma kogemuse jagamine ei pruugi olla kerge, see võib olla kohati isegi piinlikkust tekitav või hirmutav, kuid kord, kui sa oled ette valmistatud seda tegema, leiad sa aina rohkem ja rohkem inimesi, kes tahavad sind kuulata, inimesed, kes otsivad midagi, inimesed, kellel ei ole alternatiive lahendustele. Sa võid tunda ennast halvasti varustatuna või ebaadekvaatsena, sa võid tunda, et sinu tegevusel pole mingit mõtet, kuid Jumal kasutab sind kõige üllatavamatel viisidel, nii sinu enese kasu saamiseks kui ka Tema auks.

„Jumal oleks võinud saavutada oma eesmärgi ja päästa patused ka ilma meie kaasabitaga, kuid selleks, et meie iseloom areneks Kristuse iseloomu sarnaseks, tuleb meil osa võtta Tema tööst. Selleks, et saada osa kord Tema rõõmusest – rõõmusest näha Tema ohvri läbi lunastatud inimesi – peame me töötama koos Temaga nende päästmiseks“ („Aegade igatsus“, orig lk 142). Haarates kinni igast võimalusest jagada evangeeliumi nagu meie seda kogenud oleme, jagame me Kristuse missiooni ja Tema rõõmu.

5

KOLMAPÄEV

Tõeline vabadus

Deemonite väljaajamine ja kultuuritraditsioonid

Becky DeOliveira

Matteuse 15:1-28; Markuse 1:39

„Ma ei taha, et mu majal oleksid ainult seinad ja mu aknad oleksid kinni. Ma tahan, et kõigi maade kultuurid oleksid minu majas vabalt esindatud. Kuid ma keeldun oma jalgealuse kaotamisest ühegi nende poolt“ Mahatma Gandhi.

Mees magas hüti põrandal pehmel madratsil, kerra tõmbunult nagu väike laps. Ta oli oma kalli sõbra hütti magama jäänud pärast luksulikku söömaega ja lugusid täis lõkkeõhtut. See mees tundis end nii mugavalt ja rahulikuna, et ta isegi ei liigatanud, kui umbes mõnikümmend meest hiilis hanerivis hütti, piirates ta vaikselt ümber, justkui valmistudes mingiks naljakaks üllatuseks. Välja arvatud fakt, et kõigil olid odad ja õudustäratav nägu. Mõnel neist oli kaasas tõrvik. Kui igaüks oli leidnud oma õige koha, kõhatas üks neist, justkui tehes kurku rääkimiseks puhtaks. Magav mees liigutas, keegi tonksas kergelt tema jalgu. Kõigi silmad jälgisid mehe iga liigutust,

oodates hetke, mil ta oma silmad avab. Lugu, mille kallal nad olid kaua aega vaeva näinud, lähenes oma kulminatsioonile. Mees matsutas uniselt suud, avas silmad ja pööras end selili... kohe järsku istukile karates. Ta silmad läksid hirmust suureks, nähes end ümbritsetud meestest ja koheselt mõistes, mida see tähendas. Meesteringi haaras õel naer. Vahele jäid! Kõik hajus pimedusse... Ribadeks lõigatud inimkeha on laotatud suurele väligrillile, terve küla oli koos, maniakaalselt naerdes ja kastmepudeleid käes hoides.

„Ma ei saa aru“, sosistan enda kõrval noortesaalis istuval tüdrukule. „Kas nad söid ta ära?“

Umbes kaksikümmend aastat tagasi oli filmi vaatamine kodus või kusagil kinos suur sündmus, nõudes alati planeerimist. See nõudis vajaliku tehnika rentimist ja mõnikord isegi insenerikraadi omamist – või vähemalt tugevat närvi, et kõik need juhtmed

omavahel õigesti ühendada, enne kui vihahoos popkornikauss aknast välja lennutada. Samasuguste loogiliste väljakutsete tõttu teadsid kõik, et iga õpetaja või noortejuht, kes tuleb uksest sisse ratastel projektori või TV/VCR-iga, muudab su elu. Ükskõik, mida nad olid otsustanud näidata, sööbis see alatiseks mällu. Challengeri plahvatus ja lõputud kordused suurest suitsuspiraalist ikka uuesti ja uuesti merre kukkumas... John Huss; või John Hussi mängiv näitleja väriseval häälal laulmas: „Jeesus, Taaveti poeg...“, taustaks leekides tuleriit. Johnny Lingo ja ta kümnelehma-naine... Ribadeks lõigatud inimkeha, laotatud suurele väligrillile...

Don Richardsoni samanimelise raamatu järgi vändatud film „Rahu laps“ jutustab Sawi hõimust Paapua Uus-Guineas. 1962. aastal, kui Richardson ja ta naine Carol asusid sinna elama, olid Sawi inimesed inimsööjad/peakütid, kes omavahel sõdisid. Selles väärastunud kultuuris olid väärtused pööratud pahupidi, mõrva peeti heaks, seejuures mitte lihtsalt tavalist mõrva. Selleks, et olla „legendaarne“, teeskles Sawi, et sõbruneb kellegagi, meelitades ta rahulolu tundesse ja siis, kui ta oli täiesti veendunud sõpruse ehtsuses, mõrvas ta.

Needsamad inimesed, kiideldes reetlusega ja pidades seda väärtuslikuks oskuseks, naersid end ribadeks, kui misjonärid rääkisid neile Juudast ning põsesuudlusest. Nende jaoks oli Juudas loo kangelane, „legendaarne“ mees. Kui Juuda lugu oleks tehtud kaubofilmiks, oleks Juudal valge kübar ja ta ratsutaks filmi lõpus koos

kauni naisega päikeseloojangusse.

Ma olin kolmeteistaastane ja mulle polnud kunagi mõttesse tulnud, et Juudase loole võiks olla rohkem kui üks reaktsioon. Mitte kunagi! Sellel süütu eluperioodil tundus mulle, et on olemas hea ja halb ja et kõik inimesed tervel maakeral, isegi need, kellel olid kondid ninarõngasteks, saavad sellest aru nii nagu mina. Isegi kui keegi tegi midagi halba, nagu näiteks mõrvas ja sõi teist inimest, poleks ta midagi muud kui anomaalia, mida kõik külaelanikud püüaksid abitult seletada. „Ma kasvatasin ta üles heade väärtushinnangutega,“ nutaks ema uudisteprogrammis, nina läbinutetud taskurätti pühkides. „Ta sõi, salvrätik põlvedel, ja vaatas telekat kõige rohkem pool tundi päevas – mitte kunagi mitte midagi vägivaldset. Ta ütles endast vanematele *proua* ja *härri*. Tegi alati oma kodused tööd ja polnud kunagi probleemne laps.“ Mõni inimene võib tõesti halb olla. Aga ühiskondlikult lubatud ja aktsepteeritud kurjus? Kurjus, mida peetakse heaks? Viha kui armastus? Suur ülemus, andmas medaleid neile, kes petsid/reetsid ja sõid oma sõpru? Kas on see tõesti võimalik, et sõnad pole midagi muud kui pusletükkide rägastik, suure pusle tükid, kus ükskõik millised kaks tükki omavahel kokku sobivad. Pole mingeid kindlaid reegleid. Ükskõik mida sa teed, ikkagi moodustub pilt?

Mida rohkem ma sellele mõtlesin, seda rohkem – imelik küll – hakkas see mulle meeldima. Mulle on alati meeldinud üllatused – see üllatusmoment, kui avastad täiesti ootamatu ja uue mõtte. Eureka! Elul on uusi, ootamatuid külgi. Eureka! Me ei suuda kunagi kõigest aru

saada, kuid antud hetkel saad aru sellest uuest vaatenurgast. Sa ei saa seda igavesti hoida, see põgeneb su haardest, jättes sind taas otsima ja arusaamisele püüdlema. Hoiu seda veel kinni! Naudi selle värsket selgust! Võimatu oli siiski võimalik. Maailmas on inimesi, kes on kõike muud kui mina. Maailmas on vaatenurki, mis erinevad täielikult minu omadest. Neid inimesi ei huvita samad asjad, nad ei hooli samadest asjadest, neid hirmutavad hoopis teised asjad. Nad on midagi täiesti teistsugust. Mis mõttes? Kas tõesti on ka see inimene, kes kiitleb reetlikuse, surma ja inimsöömisega? Mis on inimlikkus? Mis teeb meist inimesed?

„Ära ole rumal,“ vastas mulle sõber, kui olin temalt samu asju küsinud. „Su DNA teeb sinust inimese.“

„Mis teeb sinust kristlase?“

„Pattude kahetsemine ja Jeesusele järgnemine.“

„Aga mis siis, kui sinu jaoks pole patt sama mis teiste jaoks? Mis siis, kui sulle on õpetatud, et see, mis on enamuse jaoks patt ja kurjus, on hea? Inimesed, kes matavad abielurikkujaid kaelani masse ja loobivad neid kividega surnuks, isad, kes mõrvavad omaenda tütreid „au“ nimel, hõimud, kes teostavad rituaalseid ohverdusi? Nad kõik teevad neid asju, sest arvavad, et need on õiged, isegi nõutud. Kuidas saaksid neist kristlased, kui nende mõtteviis on nii väärastunud, et nad ei suuda teha vahet heal ja halval?“

„Ma ei tea. Mis juhtus Sawi hõimuga?“

„Nalja teed? Sellest on rohkem kui kakskümmend aastat. Igatahes, pärast seda, kui nad olid söönud

esimese mehe, olin ma nii hirmunud, et läksid WC-sse ja sulgesin end ühte kabiini.“

Kristlastena oleme õpetatud väljuma selle kultuuri piiridest, millesse oleme sündinud. Me mitte üksnes ei peegelda oma vanemaid ja ühiskonda, vaid meie oleme need, kes peaksid kehastama Jeesuse olemust siin maa peal. Vanasti oli nii, et kus iganes lääne kristlased pärismaalasi usku pöörasid, hakkasid need pärismaalased kandma valget särki ja lipsu. Nad hakkasid laulma kiituslaule. Raamatutes, mida ma lapsena lugesin, lõpetasid Birma inimesed beetlipähklite närimise ja nad ei kasvatanud enam oma ülestõstetud hüttide all sigu. Niimoodi sai sinust kristlane ja sellepärast oli alati lihtsam pöörata Jumala poole neid inimesi, kes juba kandsid valgeid särke, kellel polnud sigu ja imelikke söömiskombeid. „Kultuur“ oli midagi sellist, mis oli ainult teistel inimestel ja pealegi – see oli õel kultuur. Sa ei märkagi, kui sügavalt on kultuur, millesse sa sündisid, kujundanud sinust selle, kes sa oled. Alles siis, kui lahkud sellest ja lähed välismaale, avastad, et teiste käitumistavad hämmastavad sind ning sa tunned end tihti ebanugavalt ja autsaiderina.

Lapsena olin tõelises vaimustuses teistest kultuuridest, riietumisviisidest, kommetest ja teiste inimeste keelest. Koos vanematega reisides võisin ma tundide kaupa istuda hotellitoa nurgas, käes Gideoni Piibel, ja vaadata Johannese 3:16 teksti singali ja tamily „lokkis“ keeles, Araabia elegantses kritselduses, heebrea või korea keele kandilises lihtsuses. Ma võisin

veeta tunde, uurides entsüklopeedia seda osa, kus tutvustati kohalikke kombeid, imetleda Aasia kirjusid kangaid, Hispaania peent pitsi või Vaikse ookeani palmirandu. Minu üheks suurimaks pettumiseks oli see, kui minu kolmandasse klassi tuli tüdruk Zambias, kandes teksapükse ja T-särki. Sellele vaatamata tahtsin ma eelkõige olla ta sõber, olla sõbraks kõigile, kes olid mujalt pärit. Inimeste lõputu omapära ja mitmekesisus kütkestas mind. Mõni võis solvuda teiste jalgade pärast! Ma ei suutnud ma ära imestada! Jalgade pärast! Kes oleks võinud arvata!

Täiskasvanu ja lapse erinevus seisneb selles, et lapsena ei mõelda kunagi eriti kaua õudsetele asjadele. Õudused ja ebaõiglus on nagu hane selga vesi. Asjad näivad hetkeliste haruldustena, nendega pole vaja tegeleda. Sa ei seisa nendega vastamisi, nad ei sunni sind tegema valikuid või võtma ebamugavaid seisakuid.

See, et inimestel on erinevad traditsioonid ja väärtushinnangud, võib tõesti tunduda millegi maagilisena. Võib mõelda, et see ongi elu ilu ja võrts ja see, mis teeb maailma nii ainulaadseks. Ja see on ka tõsi, kui selle all mõelda esteetikat, toitu, kombeid ja keelt. Kuid mõte, et väärtuste poolest pole midagi loomuosaselt inimlikku, tekitab kergelt ärevust. Isegi natukene rohkem kui kergelt. Äkki ongi see kõige halvem asi maailmas.

„Maailma paneb liikuma erimeelsuste vastastikune mõju, nende veetlus ja vastumeelsus. Elu on mitmekesisus, surm on ühtsus. Erimeelsuste ja omapära tõkestamisega, erinevate kultuuride

ja tsivilisatsioonide hävitamisega soosime hukatust elule. Üks tsivilisatsioon kõigile, tehnika ja arengu varjatud kultuses moonutab meid ja teeb vaesemaks. Iga maailmavaade, mis kustub, iga kultuur, mis kaob, kahandab elu võimalikkust“ Octavio Paz.

Alles hiljuti sattusin lugema ajaleheartiklit, kus kirjutati ühelt India saarelt pärit noorest naisest, kes kuulus madalama kasti perekonda. Ta oli oma perekonnas esimene, kes omandas hariduse ja oli seetõttu oma vanemate uhkus ja au. Ühe teise samas külas elava pere poeg, olles õnnetu, et selle noore naise vend oli huvitatud tema õest, otsustas seda perekonda „häbistada“. Ta röövis ja vägistas selle noore naise. Kui see lugu päevavalgele tuli, otsustas kool, kes alles hiljuti oli pakkunud sellele noorele naisele õpetaja kohta, oma pakkumise tagasi võtta. Nad ei soovinud, et see „skandaal“ rikuks kooli mainet. Ma lugesin seda artiklit mitu korda, et veenduda, kas olin ikka õigesti aru saanud. Kuidas on võimalik, et inimene „häbistab“ teist inimest, käitudes kriminaalselt või autult? Kas nad sellega mitte ei häbistanud ennast? Loomulikult olen ka varem sellise mõtteviisiga kokku puutunud ja lugenud sellest, ometi suudavad need mind jätkuvalt šokeerida. Kuidas on see võimalik, et, olles inimolenditena samasugused nagu mina, oma DNA-ga, on võimalik kaaluda samu fakte ja jõuda nii erinevatele otsustele ja hoiakutele?

Minu kolmeteistaastase mõistus oli kergelt vaimustuses sellest mõttest, pluralismi võimalikkusest, sellest, kuidas ühele küsimusele võis olla nii palju vastuseid, ühel

kristallitükil nii palju lõputuid tahke. Ma võisin hoida käes kristalli, keerates seda päikese poole ühes ja teises suunas, tehes lõputult avastusi ja hüüatades kõige selle imelise peale, mida see mu silmadele avas. Minu kolmekümneviieaastase mõistus tunneb aga kergelt väsimust ja vastikust sellest, missugused inimesed on, ja sellest, kui viltu on kõik maailmas. Teisisõnu, võib-olla oleks hea, kui mõned elu võimalused kaoksid – ja kaoksid kiiresti, ilma nutu ja viiulimänguta. Kaugeltki mitte kõik ei ole väärtuslik ja säilitamisväärne ainult sellepärast, et see on mingi kultuuri osa. „Erinevused“, kui siia alla kuulub vägivald ja kannibalism, ei ole ei imelised ega põnevad. Nad on valu. Nad on orjus. Meid ei loodud selleks.

Meeldib see meile või mitte, kuid me elame kultuuris täpselt nii, nagu me elame atmosfääris. See hoiab meid maa peal, lastes hingata ja elada. Minu jaoks on muidugi kerge mõista kusagil India saarel elavaid külaelanikke hukka nende seksistliku ja ebaõiglase käitumise tõttu, kuna nad asuvad omas mullis ja minul on just see õige terariist, et see mull purustada. Ma usun, et täpselt samamoodi leiaksid nemad midagi minu kultuurist, mida hukka mõista – midagi, mis minu jaoks on nii tavaline ja harjumuspärane. Seda võib võrrelda sääskedega. Sa tead, et nad on siin, kuid kuna nende hävitamiseks pole palju midagi teha, siis oleme lihtsalt leppinud sellega, et nad on. Vehime poolautomaatselt kätega näo ees ja jätkame oma tegemisi. Ellujäämise õpitud oskus!

Liigne mõtlemine ja süvenemine teeb haiget. Kergem on hoida end

tegevuses, minna edasi. Ja ikkagi, mida siis Jumal meilt lõpuks ootab? Kuidas saame olla enam, kui me oleme?

Minu uudishimu oli siiski piisavalt suur, et internetis googeldada ja leida vastus sellele, kuidas „Rahu laps“ lõppes. Tuleb välja, et Richardsonide perekond leidis viisi, kuidas jõuda Sawi hõimuni. Selleks sai mõte nende oma kultuurist, mis oli nii lähedane Jeesuse reaalsusele. See oli Rahu lapse idee – ainuke põhimõte, mida kõik Sawi inimesed austasid. See oli imikute vahetamine külade vahel. Iga mõrv, peale rahu lapse mõrva, oli lubatud. Rahu valitses niikaua, kuni elas rahu laps. Richardsonid kasutasid seda mõtet, selgitades, et Jeesus on rahu laps, kes elab igavesti ja kes tuli tooma igavest rahu. Paljudest pärismaalastest said selle tulemusel kirstlased. Arvatavasti hakkasid ka nemad kandma valget särki ja laulma laulu „Oo arm võrratu“, kuid kõik see pole tähtis. Oluline on see, et isegi selles väärustunud, pahupidi kultuuris, oli olemas mõte, mis viis Jeesuseni. Ja see, koos DNA-ga, on see, mis teeb meist inimesed – see käegakatsutav side Jumalaga.

Ei ole midagi halba selles, et me oleme erinevad – see on tegelikult isegi hea, see ongi nii. Me oleme ja jääme erinevateks, meeldib see meile või mitte. Kuid meid pole loodud enese rahulolu jaoks. Jeesus pakub meile tõelist vabadust olla kõike muud kui inimesed, kelleks me sündisime. Inimesed oma kultuuris, oma valedes ja vigades. Sokrates ütles targalt: „Uurimata elu ei ole elamist väärt.“ Me kõik saame kristlaseks, kaasas oma kultuur ja

vaatenurgad, oma maailmapilt, kuid miski ei peaks olema vabanduseks või taksistuseks näha maailma nii, nagu Jeesus tahab seda meile näidata. Ilu ja õuduse segu, mida

maailm pakub, on nagu meie ümber keerlev värviline tornaado, mille keskel me vaikselt seisame. Me ütleme: „Ma ei lase oma jalgealusel kaduda,“ ja sulgeme oma silmad.

6

NELJAPÄEV

Ta ei tee vahet inimeste vahel

Tervendades igäüht

Trevor Young

Markuse 1:40-42

Kui ma olin noorem, siis käisin ühes noorteklubis, kus tegeleti lisaks spordile ka muude huvialadega. Kõik, kes mind tunnevad, teavad, et spordil on minu elus tähtis koht. Ja kuna ma olin nii kergejõustikus kui jalgpallis päris edukas, siis nautisin ma selliseid eeliseid, mida minu tiimikaaslased natuke pahaks panid. Loomulikult tahtsin ma neid eeliseid kasutada, kes ei tahaks? Inimestena on meil selline loomus, mis lubab meil endid kohelda paremini kui teisi. See on inimlik loomus. Meie Päästja iseloom on täiesti teistsugune. Ta kohtleb kõiki võrdselt: „siin ei ole keegi parem, kui teised, sest Ta ei tee vahet inimeste vahel“. Ei loe, kust sa pärit oled, mida sa oled teinud, kes on su vanemad, mida nad omavad, kui suur on su pangaarve või millist ametit pead sa koguduses. Meie Issandale ei loe need asjad, Ta näeb meid sellistena, nagu me oleme: patustena, kes vajavad Tema

päästvat armu. Ta ei näe meid nii, nagu maailm näeb, sest meie näeme vaid välimust.

Kuid Tema vaatab sügavamale ja näeb täielikku pilti. “Inimene näeb, mis on silma ees, aga Issand näeb, mis on südames.” Meil kellelgi ei ole eeliseid.

Piibel kirjutab, et me kõik oleme sündinud patustena ja vormitud üleastumises. Patu tagajärjena kannatab mõni meist väärarengute, haiguste ja füüsiliste ning vaimsete ebakõlade käes. Mõnda neist haigustest on võimalik ravida, sest Jumal on arstidele andnud teadmisi. Kuid Suur Arst ei paranda mitte ainult meie füüsilist ja vaimset tervist, vaid ka vaimulikku olukorda. Selleks, et meid tervendada, peab Ta alustama meie hingest. Ta alustab meie südamest ja seejärel ravib ka meie füüsilised ja vaimsed ebakõlad. Kuid selleks peame uskuma, et Ta on suuteline seda tegema. „*Aga ilma usuta on võimatu olla meeleepärane,*

sest kes tuleb Jumala juurde, peab uskuma, et tema on olemas ja et ta annab palga neile, kes teda otsivad” (Heebrea 11:6). On palju neid, kes tunnevad end jalge alla tallatuna, rõhutuna ja julgusetustena – nagu eluheidikud. Ärgu teie süda ehmugu, sest Jeesus tuli otsima ja päästma neid, kes on kadunud, julgustama arglikke ja juhtima patuseid meelearandusele. Pühakiri ütleb, et „*Tema juurde toodi palju kurjadest vaimudest vaevatuid, ja ta ajas neist vaimud välja sõnaga ning tervendas kõik haiged, et lähöks täide, mida on räägitud prohvet Jesaja kaudu: "Ta on võtnud ära meie haigused ja kandnud meie tõved"*” (Matteuse 8:16-17). Milline imeline tunnistus, me võime seetõttu olla kindlad, et Ta tervendab igaüht, nii rikast kui vaest ja isegi heidikuid, nagu pidalitõbiseid.

Pidalitõbi oli tol ajal kõige kohutavam haigus. Selle ravimatu ja nakkav loomus ja kohutavad tagajärjed ohvritele täitsid ka kõige julgemad kartusega. Juutide seas oli levinud arusaam, et see oli karistus. Traditsiooni kohaselt tuli pidalitõbine kuulutada ebapuhtaks ning isegi õhk saastus tema hingamisest. Ta pidi ise kuulutama oma haigusest, kandma erilisi riideid ja tegema häält, et inimesed teaksid põgeneda tema nakkusohhtlikust lähedusest („Suure Arsti jälgedes“, lk 45).

Pühakiri (Markuse 1:40-42) räägib loo pidalitõbisest, kes tuli Jeesuse juurde, öeldes: “Kui sa tahad, siis sa võid mu puhtaks teha!” Ta oli kuulnud häid sõnumeid Jeesuse teenistusest ja teadis, et Ta aitas kõiki, kes Tema juurde tulid ning ei pöördunud ära kellestki. Ta

pühendus Päästja otsingutele, hoolimata sellest, kui keeruline see oleks. Ta uskus kõigepealt, et Jeesus võib ta terveks teha, ning siis usaldas, et Ta seda ka teeb. Selle tulemusena kasvas usk tema südames ja ta mõtles ainult tervenemise lootusele.

Tema silmad olid suunatud Jeesusele ning ta teadis, et ainult Päästja võib anda eluandvat väge, tervendamaks teda sellest haigusest, mis hävitas tema surelikku liha. Ta uskus ja selle tulemusena sai terveks. Igaühele meist on antud usk, kuid vaid meie saame seda kasutada.

Ja kui me tuleme Jeesuse juurde, peame kõigepealt uskuma, et Ta on ja et Ta tasub neile, kes Teda alandlikult otsivad. Kõik, kes langevad Tema jalge ette ja ütlevad usus: „Issand, kui sa tahad, siis sa võid mind puhtaks teha, kuulevad vastuseks: „Ma tahan, saa puhtaks!“ (Matteuse 8:2-3).

Mõnikord oleme me nii haiged ja koormatud, et ei suuda ise meistrit otsida. Kuid meie sõbrad võivad tegutseda meie heaks ja soovida, et me terveks saaksime. Piibel räägib, kuidas halvatud mehe sõbrad tõid ta voodiga Jeesuse juurde (Matteuse 9:2). Rahvast oli nii palju, et nad ei pääsenud majja sisse, kuid nad olid veendunud, et kui nad saavad ta Jeesuse juurde viia, siis saab ta terveks. Nad ei lasknud millelgi end takistada. Nad tahtsid ta sisse viia, aga kui nad mõistsid, et tavalised teed ei toimi, viisid nad kanderaami katusele ja lasid sõbra sealtkaudu majja. Kui Jeesus nägi nende usku ja veendumust, et vaid Tema saab teda terveks teha, siis õnnistas eluandev Päästja kõigepealt seda igatsevat

südant. Ta oli näinud esimesi usukübemeid kasvamas kindlaks veendumuseks, et Tema on patuse ainus abiline, ja nägi seda, kuidas see usk tugevnes iga katsega jõuda Jeesuse juurde. Nüüd ütles Ta sõnad, mis olid muusika kannataja kõrvadele: „Ole julge, poeg, sinu patud on sulle andeks antud” (Matteuse 9:2). „Patukoorem veeres maha tema hingelt ja andestuse rahu täitis tema meeled. Tema füüsiline valu oli kadunud ja täius taastatud. Abitu halvatu sai terveks ja süüdi olev patune sai andeks“ („Ajastute Igatsus“, lk 227).

Kujutle, et sul on sellised sõbrad, kes hoolivad sinust sedavõrd, et on valmis tegema kõike, et sind aidata. Need sõbrad tulevad siis, kui sa oled poris, ja aitavad sind püsti. Need on sellised kaaslased, kelle samaseks me peaksime saama – Piibel tunnistab, et keegi ei tohiks vaadata iseendale, vaid kandma teiste koormaid. Kui sa oled haige või keerulises olukorras ning kõik su ümber tundub kildudeks lagunevat, siis on kõige krooniks sinu sõprade julgusetuks tegevad sõnad ja teod. Sellistel hetkedel vajad sa julgustust, mitte laitust. Ja kui sa seda sõpradelt ei saa, siis noomi neid Jeesuse nimel ja hoiä oma silmad Tema peal. Nii nagu üks laul ütleb: „*Kui sa mõtled Jeesusest ja mõistad ta armu sügavust, siis saab tühiseks kõik tühine meie Päästja suuruse ees.*“

Samas on alati olemas neid, kes tahavad näha, et me jääksime patu küüsi ja langeksime olukordade koorma all. Need inimesed on komistuskivideks. Selle asemel, et koos meiega rõõmustada, kaebavad ja kurdavad nad samamoodi nagu variserid. Kuid siiski võid tunda

rõõmu sellest, et Jeesus võib terveks teha ja vabastada sind mis tahes haigusest, olukorras või patust, mis sind ründab – ning see, keda Poeg vabaks teeb, on vaba.

Mõnikord juhtub, et patt ja raskused ei võta meilt ära lootust, vaid kasvatab meid. Lootus tervenemise järele põleb meie südames.

Me ei tea, millal see juhtub, kuid me oleme kindlad, et see saab kunagi tõeks. Meie kindlus ei tule meist enestest, vaid lasub Temal, meie Päästjal ja Issandal, õiglasel Jeesusel Kristusel. Piibel tunnistab, et Tema sõna ei tule tühjana Tema juurde tagasi, vaid täidab eesmärgi, milleks see välja saadeti. Kui Tema seda ütleb, siis sa saad selle, usu seda, tegutse selle nimel ja sa saavutad selle. Mõnikord peame ootama seni, kuni meie pääste saabub. Seepärast peame olema kannatlikud. Kuid pühakiri tunnistab sellest, kui tugev võib olla inimene, kui ta ootab Issandat. „Kes ootavad Issandat, saavad uut rammu...” (Jesaja 40:31).

Meist võivad saada ühiskonna heidikud olukordade tõttu, milles me viibime. Meie niinimetatud sõbrad ja kaaslased hülgavad meid ja meid jäetakse eemale pidudest, kogunemistest jm kohtadest. Luuka 8:43 räägib loo naisest, kes oli 12 aastat olnud veritõbine, kulutanud kogu oma raha arstide ja ravimite peale, kuid miski ei aidanud. Siis kuulis ta Jeesusest ja teadis, kuhu Jeesus suundub. Ta usaldas Päästja armastust ja teadis, et see oli tema ainus lootus kunagi terveks saada. Kui ta Jeesuse juurde läks, nägi ta ainult suurt rahvamassi. Ning see muutis naise jaoks Jeesuse juurde

pääsemise ja Temaga rääkimise peaaegu võimatuks. Nii ta otsustas oma südames ning uskus, et kui ta saab puudutada vaid Jeesuse riideserva, siis saab ta terveks. Ta trügis läbi rahvamassi, kuni ulatus puudutama Jeesuse kuue palistut. Ja selsamal hetkel sai ta terveks. Mõnikord võime tunda endid ara ja masendununa, sest raskused on meid pikkade aastate jooksul maha surunud. Johannese 5:2 tunnistab mehest, kes oli olnud halvatud 38 aastat. Ta pidi olema alla andnud ja mõtlema kahtlusemõtteid. Ta pidi kahtlema selles, kas tema jaoks on veel lootust. Me kõik võime seda mõista. Proovime end panna selle mehe olukorda, kes võib olla meie sõber, naaber või sugulane. Kas sa suudad ette kujutada, kuidas ta ennast tunneb? Mida on ta mõelnud selle pika 38 aasta jooksul? Nüüd läheb Jeesus temast mööda ja mees peatab ta. Ära mõtle hetkekski, et oli juhus, et Jeesus tuli just seda teed. See oli jumalik ettemääratus, sest Päästja saabub alati määratud ajal ning see päev pidi olema selle mehe päästepäev. Jeesus teadis selle mehe lugu ning seepärast pani Ta proovile ka tema usu, küsides, kas ta tahab terveks saada? See küsimus kandis vaimulikku tagamõtet, sest Jeesus teadis juba, et mees tahab terveks saada oma haigusest. Kuidas oleks ta pidanud Päästjale vastama? Kuidas vastaksid sina, kui oleksid samasuguses olukorras Suure Arsti ees?

Loomulikult oli tema usk nõrk. Ta vastas, keskendudes neile takistustele, mis tema teel olid. Selle asemel, et vaadata Jeesusele ja Tema töotustele, keskendus ta oma probleemidele, unustades selle, et

vee segamine, mida ta ootas, pärines sellest samast Elavast Allikast, kes temaga rääkis. Vennad, olge julged, hoolimata sellest, millised olukorrad, haigused või raskused teid tabavad, ärge kartke, sest me teenime võimsat Jumalat, kes hoolib meie kartustest ja tunnetest. Ta kuuleb oma laste nuttu ja täidab alati meie vajadused, seega hoidkem oma silmad Tema peal. Hoidke kinni Tema töotustest, sest need on kindlad, ja elage Tema sõna järgi, sest see on tõde. Kuid Saatan, kõigi valede isa, mürgitab sinu mõtteid kahtluseseemetega ja uskmatusesega, mis nõrgestab sinu usku ja paneb sind lootust kaotama. Kuid lootus on olemas ja me ei leia mingit kergendust, kuni kiirustame hinge tervendaja juurde. Rahu, mida ainult Tema saab anda, värskendab vaimu ja tervendab keha. Jeesus tuli, et hävitada kuradi tegusid. Temas on elu ja Ta ütleb: „Mina olen tulnud, et neil oleks elu, ja oleks seda ülirohkesti“ (Johannese 10:10).

Luuka 7:1-16 kirjeldab erinevaid imetegusid, mida Päästja tegi.

„Väepealik oli väga oluline mees Rooma riigis. Teda imetleti juudi vanemate poolt, sest tema oli neile ehitanud sünagoogi. Ta austas Jumala teenimist ja oli lahke juutide kui Tema teenrite vastu. Ta tundis ennast väärtusetuna, et tulla Päästja ette, ja pöördus juudi vanemate poole, et need edastaksid tema soovi teenri tervendamiseks. Sõjaväepealik ei kahelnud Kristuse väes. Ta isegi ei palunud, et Jeesus tuleks isiklikult kohale imetegu sooritama. „Ütle aga sõna,“ ütles ta, „siis mu sulane paraneb.“ Sõjaväepealiku halvatud sulane oli suremas. Jeesus imetles tema usku ja tervendas tema teenri isanda usu

peale“ („Ajastute Igatsus“, lk 317).

Luuka 18:35 räägib loo pimedast kerjusest, kelle Jeesus terveks tegi. Jeesus ei hooli sellest, kes sa oled või kus sa oled, Ta armastab igauht. Isegi kerjused kogesid Tema armu. Aeg-ajalt peame tõstma oma hääle Looja ja Lunastaja poole, sest vaid Tema võib meid päästa sellest patusest elust. Kui teised proovivad meid vaikima sundida, et takistada meie jõudmist armu aujärje ette, siis peame veelgi kõvemini hüüdma. Kujuta ennast pimedana, kes mitte midagi ei näe. Juba see peaks sinu usku tugevdama, sest sa oled inimeste ja looduse meelevallas. Et asi oleks hullem, pead sa veetma oma elu vaesuses ja andameid kerjates. Luukas ütleb, et pime kerjus kuulis, et Jeesus on lähedal. Kuidas tema vaim küll rõõmustas! Jeesuse kuulsus oli levinud ja seetõttu oli see mees kuulnud neist imedest ja tervendamistest, mida Jeesus oli teistele teinud. Seda kuuldust, et Jeesus on lähedal, pidi ta uskuma, sest ta ei saanud seda ise näha. Tema usk oli see, mis pani ta kisendama. „Jeesus, Taaveti Poeg, halasta minu peale!“ Nagu arvata võib, oli seal neid, kes tahtsid tema rõõmu varastada ja vaigistada tema hüüdu ainsa tervenemislootuse poole. Kuid ta ei lubanud mitte kellelgi seista enda teel ja kuigi Jeesus ei kuulnud, ei lasknud ta sellest ennast heidutada. Ta hüüdis kõvemini. Nüüd tervendas Suur Arst haige. Ta kuuleb neid hüüdeid, mida Tema lapsed tõstavad, ja täidab nende vajadused. Jeesus teadis juba olukorda ja kui Ta käskis mehe enda juurde tuua, siis Ta küsis, mida mees

tahab. Jeesus tahtis kuulda Tema usust. Ta tahtis tervendada tema patuhaiget hinge. Usus vastas mees: „Issand, et ma jälle näeksin!“ Jeesus tegi ta terveks ja tervendatu ülistas Jumalat. Ta tuli maailma päästma kõiki, kes Teda usuvad ja vastu võtavad. Me ei ole enam võõrad, vaid Jumala lapsed ning me oleme Kristuse trooni kaaspärijad.

Jeesus ei tee vahet inimeste vahel. Ta ei hooli sellest, kas sa oled jurist, arst või raamatupidaja ühiskonna kõrgklassis või hoopis kojamees, koduabiline või prügiveadaja teisel pool. Ta ei vaata seda, kas sa oled ümbritsetud sõpradest ja armastatutest või elad üksi või koguni tunned ennast heidikuna. Ole kindel, sest Tema silmis on iga inimese hing võrdse väärtusega. Temas on eluandev vägi ning see on olemas ka praegu, kui Ta teenib taevases pühamus meie heaks just nii nagu siis, kui Ta kõndis siin maa peal.

Ta tervendab kõik haigused, hoolimata sellest, kas need, kes Tema juurde tulevad on rikkad või vaesed, sõltumata nende vanusest, rahvusest, tuntuusest, nahavärvist, sotsiaalsest klassist ja vaimulikust ametist. Kõik on kutsutud Tema juurde ja elama. „Ükski, kes usub temasse, ei jää häbisse.“ Ei ole ju erinevust juudi ja kreeklase vahel...” (Roomlastele 10:11-12). “Rikas ja vaene kohtuvad, Issand on loonud need mõlemad” (Õpetussõnad 2:2). “Igaüks, kes hüüab appi Issanda nime, päästetakse” (Roomlastele 10:13). Siin ei ole eelistusi; Ta ei tee vahet inimeste vahel

7

REEDE

Skandaalne

Jalgade pesemise kultuur

Beth Holford

Johannese 3:1-17

Heitkem hetkeks pilk minu ellu: on hingamispäeva hommik. Olen äratuskella juba mitu korda kinni pannud ja nüüd üritan pesta, riietuda, süüa hommikust ning harjata hambaid – kõike ühel ajal. Kiirust ületades sõidan kirikusse, sätin veel juukseid auto tahavaate peeglisse vaadates ja jooksen seejärel kirikusse ning võtan koha sisse lauluproovis. Lauluharjutuse vaheajal heidan hajameelse pilgu infolehele, kus kirjas päevakava. Ma olin unustanud, et täna on osasaamisteenistus. Te võite nüüd mõelda, et olin ärritunud, kuna polnud saanud end selleks ette valmistada. Kuid tegelikult mõtlesin mina hoopis oma jalgadest. Mu varbaküüned vajaksid löikamist ja mu kandadel on nahk veel kare suvel mere ääres olekust. Ja mis kõige jubedam, ma kannan sokke, milles on augud. Ma kaotan järje lauluharjutuses, sest otsin mõttes vabandusi, kuidas jalgade pesemisest eemale hiilida.

Nüüd kujutagem ette midagi

natuke teistsugust. On neljapäeva õhtu. Olime kõndinud enamuse päevast ning ilm polnud meie rännakut soosinud. Deodorandi puudusel ei lõhnanud keegi meist just hästi. Ja nii-öelda „praktilised” pealt lahtised nahast sandaalid muudavad jalad tõeliseks pediküürija unistuseks – villid, konnasilmad ja sissekasvanud küüned. Teed, mida mööda me kõndisime, oleks võinud pidada kergelt ka prügilaks, rentsliks või päris sopaauguks. Kui me jõudsime ööbimiskohta, mida rentisime, siis esimene asi, mida soovisime teha, oli jalgade pesemine.

Ok, tuleme asja juurde tagasi. Teeme väikese tagasivaate jalgade pesemise traditsioonile, nii nagu see oli enne seda, kui Jeesus selle pea peale pööras. Jalgade pesemine oli nii-öelda ühiskonnas puudusi esiletoov ülesanne. Sellises situatsioonis, kus olid Jeesus ja Tema jüngrid, pidi sulane pesema kõigi külaliste jalad enne, kui nad võisid asuda söömise juurde. Süüa

mustade jalgadega tähendas juudile ebapuhtust. Selline teguviis aitas kaasa sotsiaalse hierarhia säilitamisele. Ja seega pidi kõige madalamal auastmel olev inimene, tavaliselt mitte-juudist sulane, pesema kõigi teiste haisvad, mustad, karmistunud jalad. Sellist inimest polnud aga kohal Jeesuse ja tema jüngrite söömaajal, seega võttis Jeesus endale madalatest madalaima osa.

Niisiis teeb see Jeesuse teguviisi skandaalseks, häirivaks ja piinlikuks kõigi kohalolijate jaoks. Uurime veel edasi selle loo tagamaid. Keegi ei teinud ühtegi kommentaari ega ettepanekut jalgade pesemise kohta, kuigi sellises situatsioonis võis iga mees ise oma jalgu pesta või siis pidanuks madalamal auastmel olev jünger pakkuma ennast seda ülesannet täitma. Ellen White kirjutab raamatus „Ajastute Igatsus“ sellest, et varem selle päeva pärastlõunal olid jüngrid omavahel vaielnud enda positsiooni üle grupis, kõik seades esikohale ennast. E. White jätkab: „Keegi jüngritest pidi seda nüüd tegema, kuid haavunud meestest polnud keegi tahtlik sulase osa täitma. Külmaverelise ükskõiksusega istusid kõik paigal. Vaikimine kõneles tahtmatusest alanduda” (lk 644). Kasutades veidike poeetilisemat keelt, ütleksin ma, et see söömaag pidi olema kõigi jaoks ülimalt piinlik. Peetrus võis vaadata tähendusrikkalt otsa Bartolomeusele, kes seepeale tardus ja suunas võib-olla oma pilgu teisel pool lauda istuvalle Toomasele, kes kõhklematagi ootas nüüd, et Tadeus tõuseks püsti ja täidaks ülesande. Ma kujutan ette, kuidas Jeesus, istudes laua otsas, nägi

murtud südamega seda, mis lauas toimus, samal ajal teades, et need on Tema viimased päevad inimesena. Kuid Tema jüngrid ei paistnud olevat veel midagi õppinud. Aeg möödub, Jeesus jätkab ootamist. Lastes söögil oodata, annab Jeesus igale jüngrile võimaluse end alandada või siis mõtteis kõrvale heita soov olla sulase osas ning ajada seda ülesannet üksteise kaela.

Lõpuks ta tõuseb üles.

Võib-olla jüngrid mõtlevad, et ta läheb kutsuma maaomanikku, et see muretseks neile sulase, kes täidaks jalgade pesija ülesannet. Võib-olla keegi neist mõtles, et Jeesus kõnnib nüüd madalaima jüngrite juurde ja noomib teda mittevõlmasuses teenida. Ta ei saanud ju kõndida veenõu juurde. Jeesus, kelle ette mõned päevad tagasi inimesed heitsid oma rõivad, ei võta endalt ju kuube ära ega jää aluspesu väele.

Need käed, mis ravisid pidalitõbise, äratasid surnuid, äärmise täpsusega panid paika iga tähe taevas, need käed ei saa ju hakata eemaldama mustust kuivalt pragunenud nahalt. Tulles tagasi Ellen White sõnade juurde: „See teguviis avas jüngrite silmad. Kibe häbi ja alandus täitis nende südant. Nad mõistsid sõnatut etteheidet ja nägid end uues valguses.”

Minnes tagasi mu oma loo juurde, selle, millega see jutustus algas, tahan mõtiskleda selle üle, mida tähendab jalgade pesu tänapäeval. Paljud erinevad traditsioonid ja tähendused saavad seda teenistust erinevates maailma osades. Mõnele kogudusele tähendab see traditsioon viha ja erimeelsuste lepitamist kirikusiseselt. Teistel on väheke moderniseeritud

idee ning nad hõõruvad hoopis niisutavat kreemi vendade-õdede jalgadele. Vahel tundub, et uus hermeneutika (tekstide tõlgendamine – *tlk*) koolkond on avastanud, et osadusteenistuse hingamispäeva peaks tõlgendama „külasta teist kogudust“-hingamispäevana. Mis on siis osadusteenistuses nii ebamugavat, et inimesed soovivad sellel päeval kirikust puududa? Võib-olla on inglasterl tõesti nii madal piinlikkuslävi. Või libiseb lihtsalt tasapisi selle traditsiooni mõte meil käest.

Johannese evangeeliumi 13. peatüki alguses nendib autor: „Jeesus teadis, et tema tund on tulnud minna sellest maailmast ära Isa juurde. Tema, kes oli armastanud omi selles maailmas, armastas neid lõpuni.” See alandlikkuse ja armastuse demonstratsioon oli Jeesuse lahkumiskink nii jüngritele kui ka meile. Kui jüngrid oleksid mõistnud, mida nende Õpetaja pidi kohe-kohe läbi elama ning hoolimata sellest teadmisest ei oleks oma jalgu selleks auks ette valmistanud, oleks „teenistus“ olnud ebavajalik ja õõnestav.

Kui tundsin piinlikust oma jalgade olukorra üle, ei mõtle ma erinevust meie praeguse hügieenilise jalgadepesu ja originaalsündmuse vahel. Samal ajal, kui olin mures selle pärast, et keegi võiks mind endale jalgade pesemise paariliseks paluda, ei torganud mulle pähe, et jüngrid seisid silmitsi faktiga, et nende Isand teenis neid. Kui ma ei suuda taluda mõtet, et mu hingamispäevakooli õpetaja näeb mu „vähem kui täiuslikke“ jalgu, siis kas suudan siiralt avada oma

südame Jumalale? Tean, et kui mu jalgade pesemise paariline saaks heita pilgu mu südametunnistusele, siis teaks ta, et lõikamata varbaküüned oleks mu kõige väiksem mure. Igatahes, minu kogemuste põhjal algab antud teenistuse kiriku-poolne vääritiesitus pediküürist tulnud jalgadega ning lõpeb sellega, et püüame esitleda endid täiuslike või vähemalt oma iseloomu korrigeeritud, tsenseeritud variandina. Kirik lakkab olemast haigla ning saab üha enam poodiumi sarnaseks.

Kui me ei saa olla siirad oma langenud kaaslastega, kuidas loodame silmitsi seista oma täiusliku Looja Jumalaga? Kas peidame oma metafoorsed jalad, üritades maha nühkida jubedat mustust nii märkamatu kui võimalik? Või püüame, nagu Peetrus, Jumala pakutavast teenistusest hoopiski loobuda? Võib-olla oled kuulnud inimesi kõnelemas – kui keeldume oma tõelist olemust Jumalaga jagamast, siis seame samal ajal küsimärgi alla Tema võime meid vastu võtta, armastada ja päästa. Samas arvan, et sel viisil toimides ei suuda me ka aktsepteerida Tema hämmastavat alandlikkust ning suursugust armu.

Samamoodi petame oma kaaslasti, kellega seda teenistust läbi viieme, kui esitleme neile värskest pestud jalgu.

Ellen White on kirjutanud raamatus *Pastoral Ministry* (lk. 170): “Selle teenistuse eesmärk on meenutada meie Looja alandlikkust ja õppetundi, mis Ta andis meile, pestes oma jüngrite jalgu. Inimesel on kaldumus hinnata end enam kui oma venda, töötada ja teenida enese

heaks, otsida kõrgeimat kohta ning tihti tõusevad kurja-kahtlused ja kibeduse vaim tühiste asjade pärast. Püha õhtusöömaaeg sümboliseerib vabanemist nendest valearusaamadest, et tuua inimene välja isekusest ja eneseülendamisest vaimu alandlikkusele, mis juhib teda pesema oma venna jalgu." Ehk oleks meil vaja harjutada nii oma maistes kui vaimulikes suhetes avatust.

Avatus omaenda läbikukkumiste suhtes, tehtud otseteede ja sissetallatud radade suhtes ja segadused, millesse oleme end unustanud, kutsuvad esile nii meie endi kui teiste alandlikkuse. See kutsub kuulajat reageerima alandlikult, selle asemel, et meie üle kohut mõista ja meid hukka mõista. Seepärast on Jeesus kõige enam ülendatud, kui oleme madalaimad ja näeme oma vajadust oma Päästja järele, sest need on hetked, mil võtame vastu Tema ohvri meile tõeliselt vajalikuna. Apostel Paulus kirjutab 2. Korintose kirjas: „[Jeesus] ütles mulle: „Sulle piisab minu armust, sest nõtruses saab vägi täielikuks! Nii ma siis kiitlen meelsamini oma nõtrusest...”” Kuigi see võib tunduda pigem äärmuslik reageering Jumala päästvale võimule, arvan ma, et olemuselt on see revolutsiooniline idee. Praktseerides sellist äärmuslikku ausust, võib anda täiesti uue dimensiooni viisile, kuidas meie, adventistid, mõistame kogudust, jüngerlust ja isegi Jumalat.

Arvan, et kasulik oleks võtta aega ja tuua välja midagi tekstist, millele täna keskendume. Oleme lugenud vaid Johannese 13:1-17, aga kui jätkame peatüki lugemist, märkame, et Jeesus ennustab nii Juudase

reetmist kui ka Johannese salgamist peaaegu kohe pärast seda, kui Ta on pesnud nende jalad. Jeesus ei anna sellega mitte ainult põhimõttelise õppetunni alandusest ja teenimisest, vaid Ta teeb seda kõike, teades, et enamus jüngeritest on mõne tunni möödudes selle täiesti unustanud või seda alahinnanud. Ellen White'i arvates oli just Jeesuse suur alandlikkuse tegu see, mis juhtis Juudase otsust Teda reetma variseridele. Ta kirjeldab situatsiooni järgnevalt: “Juudas oli nüüd haavunud Kristuse teost pesta jüngerite jalgu. Kui Jeesus alandas end nii palju, siis Ta ei võinud olla Iisraeli kuningas, mõtles ta. Kõik lootused aust ajutises kuningriigis olid hävitatud. Juudas oli jõudnud järeldusele, et Jeesust järgides pole tal midagi vastu saada. Pärast seda, kui Juudas oli näinud Kristust ennast alandamas, süvenes tema otsus reeta Jeesus ja tunnistada end petetuks” (Conflict and Courage, lk. 319). Olles täielikult teadlik, et Tal tuli kogeda häbi, mittemõistmist ja hukkamõistu, pesi Jeesus ikkagi jüngerite jalgu.

Kuidas oli Jeesusel nii palju julgust astuda nii suur samm kõrvale inimeste ootustest? Vastus leidub kohe selle loo alguses. Salm 3 ütleb: “Jeesus teadis, et Isa on andnud tema kätte kõik ning et ta on pärit Jumala juurest ja läheb tagasi Jumala juurde.” Johannes rõhutab siin, et Jeesus oli kindel oma positsioonis Jumala kuningriigis ja seepärast suutis käituda nii mitte-ootuspärasel viisil. Tema kindlustunne tuli teadmisesest Jumala armastusest Tema vastu, mitte jüngerite kõikuvast hinnangust või hõiskavast rahvamassist, kes oli Teda tervitanud

vaid nädal varem. Ümbritsetud oma Isa armastusest ja heakskiidust, oli Jeesusel julgus murda üldsuse tõekspidamised, alandlikkus pesta oma jüngrite jalgu ning arm teenida neid, kes olid Teda hülgamas.

Jeesuse jälgade pesemise teenistus ei anna meile mitte ainult eeskuju üksteisega käitumisel, vaid ka vabaduse ja kindluse tegutseda äärmuslikult. Nähes Jeesuse teos Jumala enda iseloomu, võime õppida, et meie endi kindlustunne võib olla Jumala kätes. Kui usaldame Jumala kätte oma enesehinnangu, vabastab see meid tõeliseks alandlikkuseks. Nagu on kirjutatud Roomlaste 12. peatükis – uurides Jumala armu, alandlikkust ja armastust, avastame, et need omadused sisaldavad ja saavad omaks Jumala defineeritud arusaamale meist enestest ning seetõttu võime anda oma keha anumaks, mis vahendab Jumala armastust meid ümbritsevatele.

Mida see tähendab meie

kogudustele? See tähendab uut sotsiaalset keskendumist. See tähendab uut meeskonna eesmärki. See tähendab otsida aktiivselt viise, kuidas teenida meie Kuningat, meie kogudusi ja ühiskonda. Hüljata kiriku poliitika, vim, õpetuslikud erinevused ja tulla alandlikult kokku, et õppida, kuidas armastada. Nagu Jeesus ütleb Johannese 13. peatüki lõpupoole: „Ma annan teile uue käsu: armastage üksteist! Nõnda nagu mina teid olen armastanud, armastage teiegi üksteist!. Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate.” Isegi pühakut „lõhnavate” jälgadega.

Kasutatud materjalid

1. Ajastute Igatsus, lk 644
2. Johannese 13:1
3. Pastoral Ministry, lk. 170
4. Conflict and Courage, lk. 319

8

TEINE HINGAMISPÄEV

Kolgata

Lõplik hind

Gifford Rhamie

Matteuse 26:47–75; 27; 28; Markuse 14:32–72; Luuka 22–24

On raske olla kohtualune, kui kõik tõendid on sinu vastu. Me elame ühiskonnas, mis tunneb uhkust õigussüsteemi üle, mis on välja kasvanud isikuvabaduse filosoofiast, mis ütleb, et "kõik on süütud kuni süüdimõistva otsuseni". Kuid raske on tunda end süütuna, kui kõik tõendid on korraga sinu vastu. Siis oled sa tegelikult süüdi juba enne kohtuotsust – "süüdi kuni õigeksmõistva otsuseni".

Ma tean küll, mis tunne see on! Ma rikkusin liikluseeskirja. Ma sõitsin kiiremini kui minu kaitseingel, aga paraku mitte kiiremini kui liikluskaamera. Mind saadi kätte. Oli olemas tõendusmaterjal minu rikkumise kohta. Ma olin, head sõbrad, "süüdi kuni õigeksmõistva otsuseni". Ei olnud kedagi, kes oleks olnud minu ja kohtuniku vahel, mitte kedagi peale kohtutäituri, oo millises tähenärijast kohtutäituri. (Suurbritannias tegeleb kergele õigusrikkumistega vaid kohtunikust ja kohtutäiturist koosnev kohus.)

"Miks sa siin oled?" mühatas kohtutäitur, "sa rikkusid seadust, kas pole? Karistus on tavapärane – 70-naelane trahv. Sa oled ju süüdi. Oled sa ikka liikluskaamera tõendusmaterjali näinud? Mis sa siis veel siin passid? Maksa trahv ära!" Asi ei olnud ainult selles, mida ta ütles, vaid ka selles, kuidas ta ütles – kogu tema olemus toetas ta sõnu. Ta paiskas kogu süüdistuse mulle näkku, ilma igasuguse viisakuseta, või veel enam, ilma kübekesegi armulikkuseta – kuigi ta teadis hästi, et ma olen pastor! (Tegelikult kahtlustasin ma, et tal on midagi pastorite vastu!) Olemasolevast süüdistusmaterjalist piisas talle täiesti – ma olin süüdi mõistetud.

Ma tundsin end selle väikese naise ees äärmiselt tobedalt ja rumalalt. Selleks ajaks, kui ta minuga ühele poole oli saanud, ei olnud minust enam suurt midagi järele jäänud. Tema nägu oli nagu seaduse enda nägu, mis jättis mind täiesti kaitseta. Mind oleks arvatavasti võlla saadetud, kui ei oleks olnud

kohtuniku sõnu: "Kas sul on midagi ütelda?" See tuli nagu sõõm värsket õhku! Ja kõik, mida ma vastata võisin, oli: "Ma pidin maksma kiiruseületamise hinna, et teda vabastada."

Minu kogemus on nagu tähendamissõna inimesest, kes seisab taeva ees. Saatan, peasüüdistaja, süüdistab sind ja mind kuriteos, mis on väärt surmanuhtlust. Me oleme süüdi, sest me oleme " ... ". Jah, "patus on mu ema mind saanud". Karistus selle eest on surm – igavene lahusolek Jumalast, igavene surm. Ja nüüd, kas meie süüdimõistmisel on Jumalal midagi öelda? Õnneks on nii, et see, mida Jumalal on öelda, on nagu sõõm värsket õhku, sest see tuleb Jeesus Kristuse isikus. Kui ma ütlesin kohtunikule: "Ma pidin maksma selle hinna," mõtlesin ma rahatrahvi. Kui Jumal ütleb: "Ma pidin maksma selle hinna," mõtleb Ta selle all lõplikku hinda, mis maksti Kolgatal selleks, et **kõiki** vabastada.

Kolgata on vastus Saatana süüdistustele. Kolgata on see, mis päästab inimesed surmanuhtlusest. Kolgata on see, mis meid vabastab. Kolgata on armuandmise lõplik hind. Aga miks just Kolgata? Mis teeb Kolgatast lõpliku hinna?

Kolgata mees

Kolgata on lõplik hind vaid Kolgata mehe pärast, kes on Jeesus Kristus, elava Jumala Poeg. Jumal ise oli Kristuses, et lepitada maailm iseendaga (Fi 2:4–6). "Ta on tema, kes ei teadnud mingist patust, meie eest teinud patuks" (2Ko 5:21). Jeesus on Jumal-inimene. Vaid Jumal-inimene sai inimese päästa. Vaid Looja isiklikult oli võimeline

oma loodut päästma. Just sellepärast saigi Sõna lihaks ja "elas meie keskel ja me nägime tema au kui Isast ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde" (Jh 1:14). Mitte ükski ingel, mitte ükski loodolev ei olnud selleks sobiv. Sobiv sai olla vaid Jumal-inimene Jeesus Kristus. Ainult see, kes teadis Jumala armastuse sügavust ja laiust, sai teostada inimese lunastamise.

Pane tähele, et Jumal ise valis inimese päästmise Jeesuse kaudu. Jeesus otsustas anda oma elu lunahinnaks inimese eest. Ta ei pidanud seda tegema. Ta ei kaotanud oma elu kuidagi juhuslikult või passiivselt, nagu Tal ei oleks toimunu üle kontrolli. Ta ise andis oma elu.

Räägitakse lugu ühest noorest prantsuse sõdurist, kes oli Esimeses maailmasõjas tõsiselt haavata saanud. Tema käsi oli niivõrd hullusti vigastada saanud, et see tuli amputeerida. Ta oli erakordne noormees, mistõttu kirurgil oli tõeliselt kahju, et see mees pidi kogu oma ülejäänud elu käeta elama. Niisiis istus ta noormehe voodipeatsis, et talle ise narkoosist ärkamise järel halbu uudiseid teatada. Kui patsient oma silmad avas, ütles kirurg: "Ma pean sulle kahjuks teatama, et sa kaotasid oma käe". "Härra," ütles noormees, "ma ei kaotanud kätt, ma andsin selle – Prantsusmaa eest."

Kas sa mõistad? Jeesus ei kaotanud oma elu, Ta andis selle! Kui Jeesust aeti Pilaatuse kohtuhoovist Heroodesse omasse ja jälle tagasi, ei olnud Jeesus abitu nende sündmuste keerises, mis Teda ümbritsesid. Öeldakse, et Ta oleks võinud endale 10 000 inglit appi

kutsuda ja oma elu päästa. Ta ei kaotanud oma elu, Ta andis selle. Rist ei olnud Talle peale sunnitud, Ta oli ise sellega nõus – sinu ja minu pärast.

See oli lõplik hind, kuigi vabatahtlikult makstud. Näed siis, maailmas on asju, mida rahaga osta ei saa.

Raha eest võib osta voodi, aga mitte und; tööriistu, aga mitte puuseppa; "asju", aga mitte sõpru; mänguasju, aga mitte lapse õnne; pastaka ja paberi, aga mitte autorit; pliiaisi, aga mitte ideed; maja, aga mitte kodu; pulmad, aga mitte kodurahu; maale, aga mitte kunstnikku; prillid, aga mitte silmanägemist; tugitooli, aga mitte puhkust; arvuti, aga mitte tarkust; lipu, aga mitte patriotismi; püssi, aga mitte sõdurit; raamatu, aga mitte teadmisi; masina, aga mitte oskusi; nime, aga mitte meest; kiriku, aga mitte usku; altari, aga mitte lunastust ning risti, aga mitte Päästjat. On asju, mida raha eest ei saa. Raha eest ei saa armastust.

Armastuse küljes ei ripu hinnasilti. Kellegi elu ohverdamine on lõplik hind. Veelgi enam, raha eest ei saa osta Päästjat. Nii et see on just Jumal-inimene, Jeesus, kes Kolgata nõnda eriliseks teeb.

Milline on täna sinu ettekujutus Jeesusest? Me kujutame Jeesust tihti ette ilma ristita. Me kujutame Teda tihti ette ilma naelaarmideta kätes. Me eelistame Jeesust, kes näeb välja nagu suurem vend või onu, aga mitte Kolgata Jeesust.

Aga kas sa tead, et mida rohkem me uurime ja õpime Jeesusest risti valguses, seda enam näeme armu, halastust ja andestust, mis on segunenud erapooletuse ja

õiglusega. Mida rohkem me kõnnime ja räägime Jeesusega, kellel on värsked naelahaavad kätes, seda enam näeme Jeesuses seda Üht, kes võttis endale meie koha, mida rohkem me mõtleme sellele, et Ta suri meie eest, seda enam on meil kindlus selles, et meid mõistetakse Tema ohvri läbi õigeaks. See on just Kolgata Jeesus, kes annab patusele uue võimaluse.

Mu sõber, kui sa peaksid kunagi hakkama mõtlema, et võib-olla sind ei päästetagi, et võib-olla Jeesus ei armastagi sind, vaata Tema peale Kolgatal. Ta ütleb: "Mina olen esimene ja viimne ja Elav; ma olin surnud, ja vaata, ma olen elav ajastute ajastuteni" (Ilm 1:18). Veel enam, kui sa Temast tunnistad, ütleb Ta: "Ja vaata, mina olen iga päev teie juures maailma-ajastu otsani" (Mt 28:20).

Nii et Kolgata on eriline tänu Kolgata mehele, Jeesus Kristusele.

Kolgata rist

Kuid Kolgata on lõplik hind ka risti pärast. Rist on ainus redel, mis on piisavalt kõrge, et ulatuda taevani. Rist on ainus võti inimese vabastamiseks.

Viies relvastatud röövis kahtlustatavat kinnipeetavat vanglast kohtusaali, märkas politseikonstaabel John Bolton mehe kaelas risti. Kuna ta teadis, et vahialune ei olnud usklik mees, otsustas ta asja lähemalt uurida. Vang püüdis seepeale risti varjata. Kui temalt risti kohta küsiti, vastas too, et see on tema talisman, mis on tehtud kokaiini tarbimiseks mõeldud lusika kujuliseks. Kuid konstaabel Bolton kahtlustas, et tegu võiks olla käeraudade avamiseks mõeldud

võtmega. Niisiis võttis ta risti vangi kaelast ning avastas peagi, et sellega oli võimalik avada suurt osa käeraudadest. Tema leid paljastas suure põrandaaluse ristikujuliste võtmete valmistamisaktsiooni, mis oli toimunud Kanadas Ontario vanglas.

Kuid, sõbrad, kuigi on olemas katseid valmistada riste, mis mõningaid inimesi vabastaks, siis tegelikult võib vaid üks rist vabastada terve inimkonna! See rist saab vabastada inimesi käsuorjusest ja süüdimõistmisest, ja see rist on Kolgata rist. Paraku on paljud mures rohkem oma keha kui hinge vabastamisest. Ükskõik kummal pool vanglamüüre, kõik inimesed vajavad risti, mis vabastaks.

Me peame selle risti kõrgeks tõstma. Me peame panema risti tagasi sinna, kuhu see kuulub. Ja ma ei mõtle siinjuures mõne vangi kaela riputamist ega roosikrantsi või isegi kirikusse asetamist. Selle asemel tuleb see rist tõsta kõrgeks.

See rist tuleb püsti panna keset turuplatse.

Ja see rist tuleb panna kirikutornidesse, sest Jeesust ei löödud risti katedraalis kahe küünla vahele, vaid kahe röövli vahele, keset linna jäätmete lehka.

Tee ääres, mis oli nii rahvusvaheline, et Tema tiitel tuli kirjutada nii heebrea kui ladina kui ka kreeka keeles.

See oli koht, kus küünikud pilkasid, röövliid vandusid ja sõdurid heitsid liisku.

Sellistesse kohtadesse peame taas ristid püstitama.

Sest Tema suri sellises kohas, sest Tema suri selliste asjade pärast.

Sellepärast peaksid Kristuse

inimesed olema sellistes kohtades, Tema kirik peaks olema sellistes kohtades.

Paljudes kogukondades ei ole enda kristlaseks tunnistamine populaarne. Paljudes kohtades on rist tänini häbi ja põlatuse sümbol, nagu oli see 2000 aastat tagasi, kuigi teistel põhjustel. Kuid samamoodi, nagu Jeesus muutis häbi ja põlastuse oma ohvri kaudu "armuks võrratuks", võime ka meie selle sümboli Jeesuse-sarnase ohvriga vastupidiseks muuta. Jeesuse-sarnase elu firmamärgiks on enda salgamine – ohver. Niisiis, asetagem teised inimesed esikohale, nii oma klassis kui naabruskonnas, perekonnas, töökohas, kõikides projektides ja plaanides – kogu oma tulevikus!

Inimesed peavad nägema, et just Kristuse rist on see, mis meie elu muudab. Nad peavad nägema, et rist on see, mis on meie käitumist muutnud. Asju, mida me olime harjunud tegema, me enam ei tee. Asju, mida me olime harjunud seljas kandma, lugema, vaatama, kuulama... kohti, kuhu olime harjunud minema... Miks? Sest see rist, mis muutis Kolgata nii eriliseks, on muutnud meie elu.

Nii et Kolgata on lõplik hind mitte ainult Kolgata mehe, vaid ka Kolgata risti pärast.

Kolgata patused

Kuid Kolgata on lõplik hind ka Kolgata patuste pärast. Kolgatal ei oleks erilist mõtet ilma patusteta, keda seal kohata võib.

Pange nüüd tähele. Kolgata mäel seisis kolm risti. Üks neist ristidest sümboliseerib röövliit, kes sureb **patus**, ja teine röövliit, kes sureb **patule**. (Kumb patune oled sina?)

Aga keskmine rist räägib Lunastajast, kes sureb **patu pärast**. Nii et Kolgata jagab kogu inimkonna kaheks – nendeks, kes lükkavad Kristuse eemale ja surevad patus, ning nendeks, kes võtavad Kristuse vastu ja surevad patule. (Ja kumba kuulud sina?)

Kui sa oled selles rühmas, kes sureb patule, siis sulle ütleb Jeesus, et sa pead **iga päev** oma risti võtma ja Teda järgima. "Siis Jeesus ütles oma jüngritele: "Kui keegi tahab minu järele tulla, siis ta salaku end ning võtku oma rist enese peale ja järgigu mind"" (Mt 16:24).

Jeesuse vastu võtnud röövli otsuse võlu seisneb selles, et kuigi see oli viimase hetke otsus, kiideti see siiski taevas heaks. Ei olnud pasunapuhumist, ei olnud altari ette kutsumist, ei olnud piiblitunde, ei olnud isegi mitte ristimist (mis kõik on iseenesest omal kohal). Oli vaid lihtne "Mõtlen minu peale", mida kinnitati sõnadega: "Täna pead sa minuga olema paradüüsis."

Praegu on sul võimalus oma südames öelda: "Jeesus, mõtlen minu peale!" Nii öeldes ütled sa tegelikult: "Ma võtan vastu Kolgata kingituse, selle lõpliku hinna, mille taevas pidi maksma, et vabastada minusugust vaest patust." Ja nüüd tahan ma, et Kolgata vägi täidaks minu elu, kas siis mõne harjumuse murdmiseks või oma eelistuste muutmiseks, oma vaimulikus arengus järgmise tasemeni jõudmiseks või kannatlikkuse arendamiseks, lihtsuseks või isetuks teenimiseks – või veel millekski muuks –, ma tahan, et Kolgata vägi annaks mulle jõudu ja valgustaks mu elu.

Seistes sellel päeval kohtuniku ees, oli kõik, mida ma suutsin öelda: "Ma pidin maksma kiiruseületamise hinna selleks, et teda vabastada." Aga ma ei rääkinud teile kogu lugu lõpuni. Ma läksin tegelikult kohtusse selleks, et kohtunikule öelda, et ma sain sellel hilisõhtul kohalikust haiglast telefonikõne, milles teatati, et üks minu koguduseliige hakkab surema. Ma kiirustasin tohutult, et jõuda veel enne viimset hingetõmmet tema juurde, et temaga koos palvetada. Ma paraku praktiseerisin "tohutut kiirustamist" sõna-sõnalt, sest ma teadsin, et sellel naisel oleks lohutav mind Jumalariigi töölisena enda kõrval näha, et aidata tal rahus ja lootuses surra. Nii et ma kihutasin haigla poole tõesti kiiremini kui tavaliselt, teades hästi, et ma seda tehes liikluseeskirja rikkun. Ma tahtsin kohtunikule rääkida, et ma tõepoolest jõudsin haiglasse õigel ajal, et hoida Agnese kortsulist värisevat kätt ja palvetada, et Jumal "pühib ära kõik pisarad sinu silmist, ja surma ei ole ega leinamist ega kisendamist ega vaeva ei ole enam. Sest endised asjad on möödunud". Ma tahtsin talle sellest kõigest rääkida, kuid ta katkestas mind poolelt sõnalt, et minna oma otsust kaaluma. Mõned hetked hiljem sisenesid kohtunik ja kohtutäitur taas ruumi ja tegid minu suureks üllatuseks teatavaks oma otsuse "Mitte süüdi!" Nad tegid küll mu õigusrikkumise kohta märkme mu toimikusse, aga see oli kõõmes, see oli väike hind, mida maksta.

Jeesus maksis lõpliku hinna, et iga inimest vabastada.

Aruteluks

Kuidas kasutada küsimusi auruteluks?

Nende loengute kirjapanijad, nagu me kõik, olid eksinud inimesed ja vajasid Päästjat. Nad leidsid Ta. Neis loengutes jagavad nad oma isiklikke kogemusi, mis suunavad meid armastava Jumala juurde, kes saatis oma ainsa Poja meie eest surema.

Jumal on juhtinud inimesi kõigist põlvkondadest, kes Tema poole hüüavad, alates röövlist ristil kuni tänase inimeseni.

Arutelüküsimused on mõeldud abiks iga loengu sügavamal uurimisel ja et grupitöö kaudu kõiki isiklikult kaasa haarata.

Me loodame, et sa võtad piisavalt aega, et Jumala Vaimu juhtimisel oma grupis need küsimused läbi arutada. Sa ilmselt üllatud ka seekord meeldivalt sellest, kuidas te võite üheskoos õppida ja kasvada.

Päev 1 – esimene hingamispäev

- A. Kui Jumal sai kasutada noori piibliaegadel oma ülesannete täitmiseks, kas tal on ka minu jaoks roll praegu?
- B. Karjased ootasid õhinal Messia tulekut. Mis on minu elu ootus ja keskpunkt?
- C. Suudad sa ette kujutada, mida pidi terve universum Jumala jaoks tähendama, et Ta pani ennast ühte väiksesse munarakku naise ihus? Kui erinev on meie Jumal mõningatest teistest „jumalatest” (iidolid, inimesed, asjad jms), mida osa inimestest teenib?
- D. Lihtne on rääkida Jeesusest ja Tema alandlikkusest. Milliseid praktilisi võimalusi on minul selleks, et olla oma elus alandlik?
- E. Taevas on mulle lähedal juba täna. Kuidas saan oma sõpradega seda reaalsust jagada?

Päev 2 – pühapäev

- A. Jeesus annab alati endast parima sinu jaoks. Kas sina annad endast parima? Arutle, kuidas võid austada Tema kingitust.
- B. Milliseid muutusi oma elus/päevakavas/iseloomus võiksid teha, et anda endast rohkem Jumalale?
- C. Kas sinu elu on täidetud selle maailma risuga? Mida peaksid tegema selle eemaldamiseks, et saaksid vastu võtta erilised õnnistused Kristuselt?
- D. Kas sa oled palunud Jeesust oma

üliõpilaselu/töökoha/kodu/abielu/kihluse eriliseks külaliseks? Kui ei, siis palu, et Ta tuleks sinu ellu/suhtesse, kus Ta varem ei ole saanud valitseda.

- E. Arutle väikses grupis selle üle, mida väga ootad. Nüüd, kui tahad igal päeval anda endast parima, millised on sinu lootused, unistused ja ambitsioonid?

Päev 3 – esmaspäev

- A. Millistel viisidel või kuna oled öelnud Jumalale: "Jumal, puhasta mind, aga mitte veel." Selle valguses, milline on palve mida sooviksid palvetada?
- B. Kogudus peab ristimist, abielu ja ordinatsiooni eluaegseks pühendumiseks. Kuidas mõjutab Jeesuse eeskujuga ja kutse tema jüngriks sinu suhtumist pühendumisse?
- C. Kui oled kunagi proovinud paastuda, kuidas see pani sind mõtlema sinu suhtele Jumalaga? Millistel viisidel saaksid veel rohkem teadlikuks oma inimlikkusest?

Päev 4 – teisipäev

- A. Kuidas peaksime kristlastena reageerima ühiskonna eelarvamustele? Mida peaksime tegema oma kirikus olevate eelarvamustega?
- B. Millist rolli mängib traditsioon meie kirikus, kui püüame jõuda kaasaegsete ilmalike inimesteni? Kui poliitiliselt korrektsed peame olema?
- C. Mis on sinu arvates tõeline kogemus Jumalaga? Kuidas saaksid sa seda kogeda?
- D. Millised on sind ümbritsevad võimalused abivajajate aitamiseks? Kuidas saad sina indiviidina ja kogudusena tuua tõelisi muutusi oma ühiskonda?
- E. Kuidas saaksid muutuda enesekindlamaks, rääkides oma kogemustest Jumalaga? Millised on võimalikud väljakutsed? Mis võiks sind julgustada?

Päev 5 – kolmapäev

- A. Arutle lõigu üle tänasest loengust: "Õeldakse, et kristlased peaksid ületama kultuuri, kuhu on sündinud. Me ei peegelda mitte üksnes oma vanemate ja oma ühiskonna väärtusi, vaid esindame Kristuse iseloomu." Kui kerge on olnud see sinu ja sinu pere jaoks?
- B. Mis on sinu meelest inimest jaoks olulisem, kultuur või religioon?

C. Loe Mt 15:1-3. Arutle.

Päev 6 – neljapäev

- A. Kui Jeesus teab, mida vajame, miks me peame siis veel küsima?
- B. Kui Jeesus tervendab meid, miks me siis ikka veel kannatame?
- C. Kuidas saame palvetada lakkamata?
- D. Kas kõikidele palvetele vastatakse?

Päev 7 – reede

- A. See loeng rääkis mõningatest vastandlikest iseloomuomadustest – alandlikkus ja suurus, tugevus ja nõrkus, armastus ja reetmine. Kuidas kujundab Jeesuse tegevus meie arusaami neist terminitest?
- B. Kui Jeesus elaks aastal 2008 sinu linnas, mida oleks Ta teinud jalgade pesemise asemel selleks, et näidata üles oma armastuse suurust?
- C. Me näeme jüngerite erinevaid reaktsioone armastuse ja alandlikkuse väljendusele. Kuidas võiksid sina või teie noortegrupp teenida teisi koguduseliikmeid? Kuidas võiksid nemad reageerida?
- D. Võib olla raske teiselt inimeselt armu vastu võtta. Kuidas saame me teistelt armu vastu võtta, neid ise samuti armulikult koheldes? Kuidas saab iga grupi liige praktiliselt olla alandlik, kui ta kohtab tervet gruppi alandlikke inimesi?
- E. Kui armastus, arm, alandlikkus ja teenimine oleksid sinu kirikus põhimõtted, siis millised tegevused, traditsioonid ja eelistused muutuksid? Millised tegevused, traditsioonid ja eelistused kinnistuksid veelgi?

Päev 8 – teine hingamispäev

- A. Selle nädala loengud rääkisid Jeesuse ohvrist meie heaks. Ta ei kaotanud oma elu, Ta andis selle vabatahtlikult. Nüüd on sinu kord valida – me oleme loodud, et teenida ja austada Jumalat. Võid sa aualt öelda, et annad Jumalale 100%?
- B. Üks röövlitest ristil ütles: “Mõtlen minu peale...” ja Jeesus vastas: “Sa saad olema koos minuga...” Tema kogemus Jeesusega oli väga lühike, aga see muutis teda igaveseks. On sul olnud Jeesusega mõni kogemus, mis muutis sind väga teadlikuks oma puudulikkusest ja patusest?
- C. Oma usu eest seismine võib palju maksama minna. Oled sa kunagi pidanud kannatama sellepärast, et oled kristlane? Pärast tänase loengu lugemist, kas sinu kannatused või ohverdused, mida oled teinud või veel

teed, on võrreldavad Jeesuse ohvriga?

- D. Millised aspektid sellel nädalal õpitud Jeesuse karakterist tähendavad sulle kõige enam?
- E. Kui Jeesus valmistus minema ristile, jättis Ta oma jängritele uue käsu, näitamaks Jumala armastust inimeste vastu, et ka teised mõistaksid, et meie oleme Tema järgijad. Ta ütles, et parim võimalus väljendada Jumalale oma armastust on armastada teisi inimesi, isegi neid, keda on raske armastada. Hinda oma jängerlust teiste vastu suunatud armastusega. Oled sa hea jänger?

